

ส่วนที่ ๑ : เหตุผลความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา

๑. สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย

ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงจากภายในภาคส่วนต่างๆ ของประเทศหลากหลายรูปแบบ เช่น ความขัดแย้งทางการเมือง เศรษฐกิจขาดเสถียรภาพ สถิติอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นอันเป็นผลเกี่ยวเนื่องมาจากปัญหาพฤติกรรมของเยาวชน ปัญหาแรงงานนอกระบบและการค้ามนุษย์ ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ทวีความรุนแรงอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน โดยในการแก้ไขปัญหาได้มีการนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) มาใช้เป็นแนวปฏิบัติ เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันในทุกภาคส่วน เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ข้างต้นนั้น ได้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคนไทยและสังคมไทยในหลายประการ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญโดยสังเขปได้ดังนี้

๑.๑ ความขัดแย้งของคนภายในประเทศ พัฒนาการทางการเมืองของประเทศที่ผ่านมา มีทิศทางในการชี้นำสังคมไทยไปสู่วัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของภาครัฐมากขึ้น โดยประชาชนสามารถแสดงสิทธิทางการเมือง และการปกป้องสิทธิของตนเอง ชุมชนท้องถิ่นในการเข้าถึงทรัพยากรสำคัญและการบริการของรัฐ อย่างไรก็ตามจากมุมมองและโลกทัศน์ที่แตกต่างจากกลุ่มคนในสังคมในเรื่องการแสดงสิทธิและการเข้าถึงสิทธิดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบให้เกิดการแตกแยกทางความคิดระหว่างคนกลุ่มต่างๆ และเกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ถูกขับเคลื่อนด้วยเป้าหมายที่สุดโต่ง ซึ่งนำไปสู่สภาวะความขัดแย้งที่มีความรุนแรงและทวีความซับซ้อนมากขึ้น กลายเป็นจุดเปราะบางในการรักษาเอกภาพของประเทศและการสร้างภูมิคุ้มกันของสังคมไทย หากยังไม่สามารถสร้างความสมานฉันท์ สามัคคีปรองดองให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกของคนในประเทศได้

๑.๒ ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สถานการณ์ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นมายาวนานในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความซับซ้อนในหลายมิติ โดยมีใจกลางของปัญหาคือเรื่องอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ ประวัติศาสตร์ และความเชื่อทางศาสนา ทำให้มีผู้เสียชีวิต บาดเจ็บ และครอบครัวที่ได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้เกิดบรรยากาศความหวาดกลัว ความไม่ไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนกับประชาชน ที่สำคัญได้ปรากฏปัญหาใหม่ที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นคือ ปัญหาบทบาทของภาคประชาสังคม โดยเฉพาะเยาวชนที่มีความเห็นต่างจากรัฐ ที่ถูกดึงเข้ามามีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบฯ ซึ่งเป็นการเพิ่มความซับซ้อนของสภาพปัญหามากยิ่งขึ้น

๑.๓ การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่สภาวะทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจฐานรากในระดับท้องถิ่นชุมชน โดยเฉพาะในเขตชนบท ยังไม่สามารถขยายตัวได้ และประชาชนยังมีขีดความสามารถทางการค้าและการลงทุนอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งปัญหาด้านทักษะการเป็นผู้ประกอบการ การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) การพัฒนาเชิงนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการ และการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งภาครัฐและภาคประชาชนยังไม่มีศักยภาพเพียงพอในการยกระดับที่จะทำให้ประเทศไทยหลุดจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางในระยะเวลาอันควร

๑.๔ คุณภาพแรงงานมีปัญหาสะสมต่อเนื่องมานาน ซึ่งสะท้อนสภาพปัญหาจากประชากรวัยแรงงานช่วงอายุ ๑๕ - ๖๐ ปี ของประเทศซึ่งมีจำนวนประมาณ ๕๕ ล้านคน โดยกว่าร้อยละ ๗๙ มีระดับ

การศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และลูกจ้างขาดทักษะที่จำเป็นเกือบทุกด้านในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ โดยเฉพาะทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการบริหารจัดการเวลา และทักษะการสื่อสารและการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ สัดส่วนการจ้างงานส่วนใหญ่ที่อยู่ในชุมชนและท้องถิ่น ตลาดแรงงานมีสัดส่วนการจ้างงานนอกระบบถึงกว่าร้อยละ ๕๗

๑.๕ โครงสร้างพื้นฐานของประเทศยังมีปัญหาในหลายด้าน ประกอบด้วย การให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ยังไม่ทั่วถึงในระดับท้องถิ่นชนบท และมีราคาในการให้บริการประชาชนค่อนข้างสูง รูปแบบในการขนส่งสินค้าและบริการยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนจากทางถนนเป็นระบบทางรางได้ตามเป้าหมาย ขาดคุณภาพในการให้บริการ รวมทั้งบุคลากรด้านโลจิสติกส์ยังขาดความรู้และทักษะเฉพาะด้านที่ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและภาคการขนส่ง ขาดการสร้างระบบเครือข่ายพัฒนากำลังคนและความเชี่ยวชาญเทคโนโลยีด้านระบบขนส่งทางรางของประเทศ

๑.๖ โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย เนื่องจากปัจจัยประชากรวัยเด็กของประเทศมีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็ว โดยมีอัตราการเจริญพันธุ์รวมลดลงในช่วงปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๘ เป็น ๑.๖๒ คน จากอัตราการเจริญพันธุ์ในช่วงปี ๒๕๐๗ - ๒๕๐๘ ที่มีถึง ๖.๓ คน ปัจจัยประชากรวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลง โดยกำลังแรงงานของไทยมีจำนวน ๓๘.๙ ล้านคนในช่วงปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๗ และเริ่มลดลงร้อยละ ๐.๑ และ ๐.๒ ในปี ๒๕๕๖ และปี ๒๕๕๗ ตามลำดับ และปัจจัยกลุ่มผู้สูงอายุจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจาก ๑๐.๓ ล้านคน ในปี ๒๕๕๘ เป็น ๑๔ ล้านคน และ ๒๐.๕ ล้านคน ในปี ๒๕๖๘ และปี ๒๕๘๓ ตามลำดับ อีกทั้งรูปแบบครอบครัวไทยมีความเปลี่ยนแปลงหลากหลายรูปแบบ โดยครัวเรือนเดี่ยว ครัวเรือน ๑ รุ่น และครัวเรือนแหว่งกลาง มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น มีลักษณะต่างคนต่างอยู่ ส่งผลให้ความสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวและสังคมมีความเปราะบางจนนำไปสู่การเกิดปัญหามากขึ้น

๑.๗ ความเสื่อมถอยทางวัฒนธรรมของเยาวชนและคนในสังคม อาทิ การให้คุณค่าและความนิยมกับความสนุกสนานและความพึงพอใจ การละเลยเรื่องระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ขาดความเคารพเกรงใจต่อผู้อาวุโสกว่า ติดการสร้างอัตลักษณ์ส่วนตัวผ่านทางสังคมออนไลน์ ติดเกมส์อินเทอร์เน็ต และมีการใช้ภาษาไทยที่ไม่เหมาะสม การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและสื่อทางสังคมมีภาพของการใช้ความรุนแรงและความไม่เหมาะสมทางเพศ ซึ่งขาดการกำกับควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการก่ออาชญากรรม และปัญหาตั้งครุฑในวัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้น การปล่อยปละละเลยให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในแหล่งชุมชนและเข้าไปในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา รวมทั้งปัญหาคนไทยเข้าสู่วงจรการเล่นการพนันมากขึ้น เช่น การเล่นหวย การเล่นพนันฟุตบอล

๒. สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของภูมิภาคอาเซียนและสังคมโลก

การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ของสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศในภูมิภาค ซึ่งรวมประเทศไทยด้วยนั้น มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างสภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนในภูมิภาค ยกย่องได้ความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อวางรากฐานความมั่นคงให้กับอาเซียน สามารถสร้างโอกาสและรับมือกับความท้าทายในทุกด้านของโลก ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับภูมิภาคอื่นได้ ขณะที่ในสังคมโลกได้เกิดความเปลี่ยนแปลงในหลายมิติทั้งในเรื่องของเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ความมั่นคง สิ่งแวดล้อม ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวจะมีผลกระทบทั้งในทางตรงและทางอ้อมกับทิศทางการพัฒนาคนไทย ดังนี้

๒.๑ การเปิดเสรีภายใต้ข้อตกลงเขตเศรษฐกิจอาเซียน จะนำมาซึ่งโอกาสของประเทศในหลายประการเนื่องจากประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงที่สำคัญ อาทิ ภาวการณ์ผลิตสามารถขยายตลาด และการใช้ปัจจัยการผลิตและแรงงานที่สามารถเคลื่อนย้ายอย่างเสรี รวมทั้งการใช้ความได้เปรียบด้านโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เป็นศูนย์กลาง ทั้งในด้านการค้า การลงทุน การเงิน การบริการ และการผลิตในภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ บทบาทของประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป จีน และญี่ปุ่น จะมีการเร่งสร้างความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียนให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งประเทศมหาอำนาจให้ความสำคัญกับประเทศไทยในการเป็นฐานในการขยายความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจไปยังภูมิภาคใกล้เคียง เช่น เอเชียใต้ เอเชียตะวันออก เป็นต้น

๒.๒ การก้าวกระโดดของเทคโนโลยีที่นำไปสู่การเป็นสังคมดิจิทัล ทำให้เกิดยุคอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่งทุกอย่าง เนื่องจากการพัฒนาอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีโปรแกรมและการใช้ร่วมกับเครื่องคอมพิวเตอร์และสามารถเคลื่อนที่ไปพร้อมกับคนได้ตลอดเวลา และสามารถประมวลข้อมูลและแสดงผลข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้ได้อย่างไร้ขีดจำกัด โดยในปัจจุบันร้อยละ ๕๐ ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในประเทศแถบเอเชีย นอกจากนี้ ในมิติทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยีดิจิทัลยังทำให้สามารถดำเนินธุรกรรมทางการเงินได้อย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงทำให้ตลาดทางการเงินของโลกมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล โดยได้มีการผลักดันนโยบายการปรับเปลี่ยนประเทศให้ก้าวสู่ Thailand 4.0 ที่เน้นขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกภาคส่วนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ แต่อย่างไรก็ตาม ได้พบว่าคนไทยส่วนใหญ่ยังใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงมากกว่าใช้ค้นคว้าหาองค์ความรู้และใช้พัฒนาต่อยอดให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ

๒.๓ การแข่งขันในภาคการท่องเที่ยวทั่วโลก ที่มีปริมาณการเคลื่อนย้ายผู้คนมากขึ้นอย่างก้าวกระโดด เนื่องจากการเดินทางที่สะดวกและมีทางเลือกมากขึ้น มีการเจริญเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ และการขยายเส้นทางการบินใหม่ๆ รวมทั้งการเข้าถึงข้อมูลเรื่องสถานที่ท่องเที่ยวและการให้บริการของโรงแรมที่พักที่ง่ายขึ้นจากระบบอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้หลายประเทศกำหนดให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นกลยุทธ์หลักในการหารายได้ที่สำคัญและกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๔ การเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยของโลก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นต้นมา โดยกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาจะมีระยะเวลาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเป็นสังคมผู้สูงอายุค่อนข้างสั้นกว่ากลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว ส่งผลให้เกิดความขาดแคลนแรงงานในประเทศ และมีการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวมากขึ้น รวมทั้งมีความต้องการด้านสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุมากขึ้น ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่กำลังจะก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยประชากรวัยแรงงานจะเริ่มลดลง อย่างไรก็ตามยังมีโอกาสที่ประเทศไทยจะพัฒนาในด้านธุรกิจ การค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยว และการให้บริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุในรูปแบบต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ

๒.๕ การประชุมใหญ่แห่งสหประชาชาติ สมัยสามัญครั้งที่ ๗๐ ณ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการพิจารณาผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ ค.ศ. ๒๐๐๐ - ๒๐๑๕ (Millennium Development Goals : MDGs) ขององค์การสหประชาชาติ เพื่อให้แต่ละประเทศยกระดับคุณภาพชีวิตพื้นฐานของประชากร เช่น การต่อสู้กับความเหลื่อมล้ำ ความยากจน การไม่รู้หนังสือ เป็นต้น โดยประเทศไทยมีผลการพัฒนาที่สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษในส่วนใหญ่ และที่สำคัญ

ที่ประชุมฯ ยังได้พิจารณาให้การรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกในช่วง ๑๕ ปีข้างหน้า ค.ศ.๒๐๑๕ - ๒๐๓๐ (Transforming Our World : The ๒๐๓๐ Agenda for Sustainable Development) ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนา (SDGs) ในภาคการศึกษาคือ การสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒.๖ ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระดับโลก การเมืองโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่หลายขั้วอำนาจ โดยประเทศสหรัฐอเมริกาต้องเผชิญกับการท้าทายจากประเทศรัสเซียและจีน รวมทั้งการเกิดขึ้นของขั้วอำนาจใหม่ทางเศรษฐกิจโลกคือกลุ่ม BRICs ที่ประกอบด้วย ประเทศบราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน และแอฟริกาใต้ กำลังมีบทบาทในเวทีด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างดุลอำนาจใหม่ และมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อระเบียบโลกทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจ ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรกำหนดท่าทีเพื่อรักษาดุลยภาพทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมหาอำนาจต่างๆ นอกจากนี้ ยังได้เกิดภัยคุกคามความมั่นคงในรูปแบบใหม่ๆ ได้แก่ ปัญหาการค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ การค้าอาวุธ การฟอกเงิน การกระทำอันเป็นโจรสลัด (ความมั่นคงทางทะเล) อาชญากรรมคอมพิวเตอร์และจารกรรมทางไซเบอร์ ซึ่งประเทศกำลังพัฒนาจะตกเป็นเป้าหมายการโจมตีมากขึ้นเนื่องจากขาดความรู้ในการกำหนดมาตรการการป้องกันที่เป็นรูปธรรม

๒.๗ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ที่เกิดจากภาวะโลกร้อนหรือปรากฏการณ์เรือนกระจก ส่งผลอย่างรุนแรงกว้างขวางครอบคลุมทุกประเทศ เช่น การเกิดสภาพลมฟ้าอากาศ ภาวะภัยแล้ง และน้ำท่วมแบบรุนแรง (Extreme Weather) การละลายและการเคลื่อนย้ายของธารน้ำแข็งบริเวณขั้วโลก ทำให้ระดับน้ำทะเลเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ภัยพิบัติและการอุบัติของโรคชนิดใหม่ในภูมิภาคต่างๆ ซึ่งทั่วโลกได้ตระหนักถึงปัญหานี้และพยายามร่วมมือกันแก้ไขและกำหนดมาตรการป้องกัน เช่น ลดการใช้เชื้อเพลิงเพิ่มการใช้พลังงานหมุนเวียน ลดการขนส่งทางถนน เพิ่มการขนส่งทางราง ขจัดการบุกรุกป่า จัดทำแผนบริหารจัดการน้ำ การเปลี่ยนขยะเป็นพลังงาน และประเทศไทยก็ได้มีความพยายามดำเนินการอยู่ภายใต้มาตรการดังกล่าว

๓. สถานการณ์/กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาคการศึกษาของประเทศ

ที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ดำเนินการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายที่สำคัญหลายฉบับ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็ก เยาวชน และประชาชน จากการบังคับใช้กฎหมายในช่วงต้นอยู่ในระดับที่น่าพอใจในเชิงปริมาณ สำหรับในเชิงคุณภาพยังคงมีสภาพปัญหาปรากฏอยู่ ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยและข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมายในหลายประการ และจำเป็นต้องหาแนวทางแก้ไขให้สามารถเกิดผลลัพธ์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป อย่างไรก็ตาม ภายใต้บริบทความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศไทยในช่วงระยะที่ผ่านมาได้ผลักดันให้เกิดกฎหมายฉบับใหม่ที่มีความสำคัญ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อแนวทางและกลไกการดำเนินการขับเคลื่อนและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของประเทศในอนาคต ดังนี้

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในการปกครองประเทศ เพื่อแก้วิกฤติการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองและประชาชนในประเทศ โดยได้มีการระบุในมาตรา ๒๗ ให้มีสภาพปฏิรูปแห่งชาติ ทำหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูป ใน ๑๑ ด้าน ได้แก่ ๑) การเมือง ๒) การบริหารราชการแผ่นดิน ๓) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ๔) การปกครองท้องถิ่น ๕) การศึกษา ๖) เศรษฐกิจ ๗) พลังงาน ๘) สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ๙) สื่อสารมวลชน ๑๐) สังคม และ ๑๑) ด้านอื่นๆ ทั้งนี้ เพื่อให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความเหมาะสมและทำให้อำนาจของรัฐสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๓.๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการปกครองประเทศที่ยังคงดำรงเจตนารมณ์ ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยได้ระบุอย่างชัดเจนว่า ปัญหาและวิกฤติการณ์ข้อขัดแย้งต่างๆ ของประเทศชาติ จำเป็นต้องป้องกันและแก้ไขด้วย “การปฏิรูปการศึกษา” การบังคับใช้กฎหมาย และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบคุณธรรมและจริยธรรม และยังระบุมาตรา ข้อกฎหมายที่จะนำไปบังคับใช้ในการจัดการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา และการเข้ารับบริการการศึกษาของประชาชน ได้แก่

๓.๒.๑ หมวดหน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา ๕๐ (๔) บุคคลมีหน้าที่เข้ารับการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ

๓.๒.๒ หมวดหน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๔ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตามความถนัดของตน

ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุน หรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษี รวมทั้งการให้ผู้บริหารทรัพยากรย์สินเข้ากองทุน ได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

๓.๒.๓ หมวดการปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ (จ) ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศ ในด้านการศึกษา ให้เกิดผลดังต่อไปนี้

(๑) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับ การศึกษาตามตรา ๕๔ วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่า

(๒) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา ๕๔ วรรคหก ให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งปี นับตั้งแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๓) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและ อาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม กับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของ ผู้ประกอบวิชาชีพครู

(๔) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตาม ความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งใน ระดับชาติและระดับพื้นที่ดังกล่าว

๓.๒.๔ หมวดการปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๖๑ ในการปฏิรูปตามมาตรา ๒๕๘ จ. ด้าน การศึกษา ให้มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่ง ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งดำเนินการศึกษาและจัดทำ ข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี ดำเนินการ

๓.๓ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๙ เรื่องการขับเคลื่อนการปฏิรูป การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๖๘ ง ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙) โดยได้รับเหตุผลข้อเท็จจริงถึงสภาพปัญหาสำคัญในการจัดการศึกษาของประเทศว่า เกิดจากการ สั่งการและการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพและไม่เป็นเอกภาพ ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูป การศึกษาให้สามารถขับเคลื่อนได้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ หัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติจึงมีคำสั่งฯ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

๓.๓.๑ ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในภูมิภาค ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นกรรมการตามลำดับ และมี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่กำหนดทิศทางการดำเนินงาน ของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด วางแผนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของกระทรวง ศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด และพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานของกระทรวง ศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด

๓.๓.๒ ให้ยกเลิกคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา แห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และให้อำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ไปเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) ของจังหวัดนั้นๆ

๓.๓.๓ ให้ยุบเลิก อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และให้โอนอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ไปเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) ของจังหวัดนั้นๆ

๓.๓.๔ ในแต่ละจังหวัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ มีศึกษาธิการภาคในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีที่องเทียวและกัฬษาจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด ประธานหอการค้าจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด ผู้แทนข้าราชการครูในท้องถิ่นและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้ง เป็นกรรมการตามลำดับ และมีศึกษาธิการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขาธิการ

ทั้งนี้ ให้ กศจ. มีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้รับโอนมาจากคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา การกำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการจัดการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ประสานและส่งเสริมการบริหารและการจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในจังหวัด พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด และวางแผนการจัดการศึกษาในจังหวัด และพิจารณาเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา

๓.๔ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่องการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๖๘ ง ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙) โดยระบุเหตุผลเพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีเอกภาพ และสามารถประสานเชื่อมโยงและบูรณาการภารกิจในเรื่องการศึกษาของประเทศ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารงานโดย “ประชารัฐ” หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีคำสั่งฯ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

๓.๔.๑ ให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวนสิบแปดภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือ และบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัด หน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นๆ การกำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่างๆ ให้เชื่อมโยงสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งพัฒนาด้านอื่นๆ ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่ และกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

๓.๔.๒ ในแต่ละจังหวัด ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา

ตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่างๆ ที่มอบหมาย สั่งการ กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด และประสานงานต่างๆ ในระดับจังหวัด

๓.๕ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๘/๒๕๕๙ เรื่องให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๑๓๖ ง ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๙) โดยระบุเหตุผลเพื่อให้สามารถลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรมในสังคม แก้ปัญหาความยากจน ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน รวมทั้งเพื่อเป็นหลักประกันความยั่งยืนมั่นคงและเพื่อให้สามารถจัดงบประมาณสนับสนุนได้อย่างต่อเนื่อง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีคำสั่งฯ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

๓.๕.๑ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เตรียมการเพื่อให้เด็กเล็กก่อนวัยเรียนได้รับการดูแล และพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการรับผิดชอบ

๓.๕.๒ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปีตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.๓) หรือเทียบเท่า รวมถึงการศึกษาพิเศษแก่บุคคลที่มีความผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่ง และการศึกษาสงเคราะห์แก่เด็กที่ตกอยู่ในภาวะยากลำบากหรือสถานภาพที่ด้อยกว่าเด็กทั่วไป ให้มีมาตรฐานและคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

๓.๕.๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี เพื่อเสนอตามกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือ ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และค่าใช้จ่ายอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ โดยให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาแทนและขยายผล แล้วให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ทั้งนี้ ให้อัตราค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานเดิม ยังคงมีผลบังคับใช้จนกว่าจะมีการกำหนดอัตราใหม่

๓.๖ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๙/๒๕๕๙ เรื่องการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหารักรับเงินในสถาบันอุดมศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๑๕๔ ง ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙) โดยระบุเหตุผลเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและธำรงไว้ซึ่งความเป็นสถาบันวิชาการชั้นสูงของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง สามารถแก้ปัญหาการผลิตบัณฑิตที่มีปัญหาด้านคุณภาพ และไม่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีคำสั่งฯ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

๓.๖.๑ การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งนายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา มีประสิทธิภาพสูงสุด

๓.๖.๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีอำนาจสั่งการให้สภาสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาที่มีปัญหาในกรณี ดังนี้ ๑) จัดการศึกษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร ๒) จงใจหลีกเลียงหรือประวิงการปฏิบัติตามกฎหมาย

กฎระเบียบ ข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษา ๓) มีพฤติการณ์ส่อไปในทางทุจริต และ ๔) เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในสถาบันอุดมศึกษาจนไม่สามารถแก้ไขได้ โดยให้ยับยั้งการรับนิสิตนักศึกษา ปิดหลักสูตร ยุติการจัดการศึกษา หรือดำเนินการอื่นใด

๓.๖.๓ ให้กำหนดมาตรการให้สถาบันอุดมศึกษาแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่นิสิตนักศึกษา ซึ่งได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามกรณีข้างต้น โดยอาจให้สถาบันอุดมศึกษาอื่นร่วมดำเนินการแก้ไขเยียวยาฯ ด้วยก็ได้

จากสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงในมิติด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม ที่เกิดขึ้นกับสังคมไทย ภูมิภาคอาเซียน และสังคมโลกในข้างต้น รวมทั้งกฎหมายแม่บทในการปกครองประเทศคือ (ร่าง) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๙ และคำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๔ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้แสดงถึงบริบททั้งสภาพปัญหา อุปสรรค ภัยคุกคาม และช่องทางโอกาส รวมทั้งกลไกใหม่ใน “การพัฒนาคน” ที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ ซึ่งเป็นเหตุผลความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) สำหรับใช้เป็นแผนแม่บทในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินการกิจการของกระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการในสังกัด ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปี ข้างหน้า เพื่อช่วยยกระดับประเทศไทยในทุกภาคส่วน และช่วยบรรเทาความรุนแรงของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

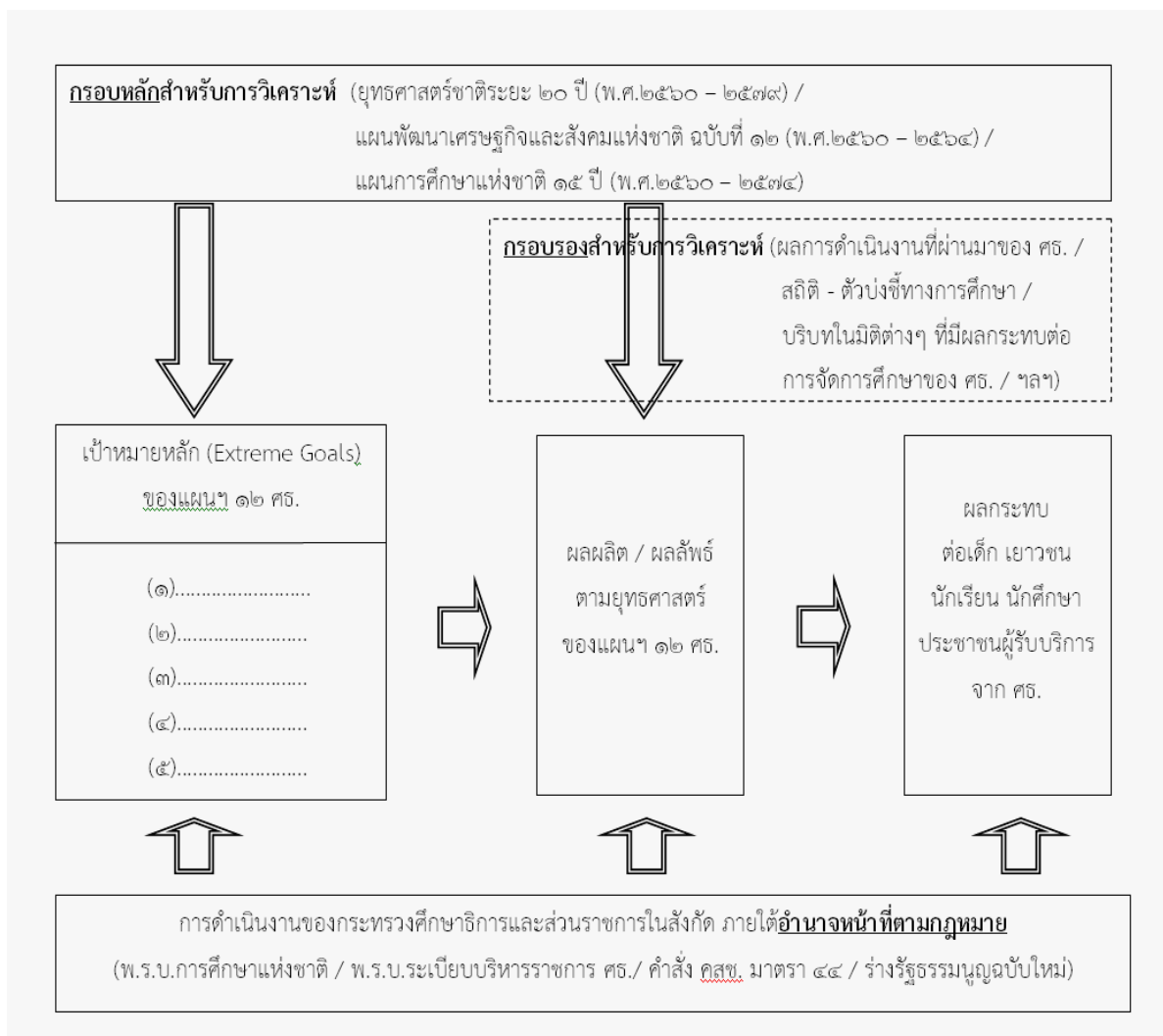
ส่วนที่ ๒ : กรอบหลักการของแผนพัฒนาการศึกษา

๑. หลักการของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง และมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทักษะการเรียนรู้ และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาประยุกต์ใช้ ทั้งในเชิงระบบและโครงสร้างของสังคมไทย ให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

แต่ที่ผ่านมา ประเทศไทยไม่ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ของประเทศในระยะยาว เมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลก็ทำนโยบายขาดความต่อเนื่อง การพัฒนาจึงเกิดภาวะหยุดชะงักหรือชะลอตัว ถือเป็นการสูญเสียโอกาสและสิ้นเปลืองทรัพยากรประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยให้มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว และเพื่อเป็นการกำหนดให้ฝ่ายบริหารมีความรับผิดชอบที่จะต้องขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันและเป็นเอกภาพ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๙ อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ จึงได้กำหนดให้รัฐต้องจัดทำ “ยุทธศาสตร์ชาติ” เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน โดยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาตินี้ ประเทศไทยต้องปฏิรูปและปรับเปลี่ยนอย่างเป็นระบบขนานใหญ่ เพื่อให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเหมาะสมกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ที่สำคัญในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และต่อเนื่องสู่แผนพัฒนาฯ ฉบับต่อไปนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ยึดยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกันไปตลอด ๒๐ ปี นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการศึกษาระดับชาติในระยะยาว ก็ได้พิจารณานำกรอบแนวทางการดำเนินงานยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี มาใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ ด้วยเช่นกัน เพื่อให้เกิดการบูรณาการเชื่อมโยงไปในทิศทางเดียวกันกับแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัย ตั้งแต่แรกเกิดไปจนตลอดชีวิต

ดังนั้น ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นอกจากจะคำนึงถึงสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสังคมไทย ภูมิภาคอาเซียน และสังคมโลก ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคน รวมทั้งกฎหมายที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศ และมีผลให้อำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการปรับเปลี่ยนไปจากเดิมแล้ว กระทรวงศึกษาธิการได้ยึดกรอบหลักการที่สำคัญอันได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และ ๓) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และแนวทางให้สามารถขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม เกิดประโยชน์กับผู้เรียนและประชาชน ผู้รับบริการ ได้สอดคล้องกับทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปีข้างหน้า ทั้งในมิติความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และมิติการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ โดยปรากฏสาระสำคัญและประเด็นความเชื่อมโยง ดังนี้

แผนภาพ : กรอบหลักการของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๒. สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๙ มาตรา ๖๕ ได้กำหนดให้มี “ยุทธศาสตร์ชาติ” เพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศในระยะยาว พร้อมกับการปฏิรูปและการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารราชการแผ่นดินในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพของประเทศไทยในทุกภาคส่วนและนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นหรือบรรเทาความรุนแรงของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทั้งปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และปัญหาความขัดแย้งในสังคม รวมถึงสามารถรับมือกับภัยคุกคามและบริหารจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถเปลี่ยนผ่านประเทศไปพร้อมกับ การเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ใหม่ของโลกได้ ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยยังคงรักษาบทบาทสำคัญของเวทีโลก สามารถดำรงรักษาความเป็นชาติให้มีความมั่นคง และคนไทยในประเทศมีความอยู่ดีมีสุขอย่างถาวรยั่งยืน

สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ จะประกอบด้วย วิสัยทัศน์และเป้าหมายของชาติที่คนไทยทุกคนต้องบรรลุร่วมกัน รวมทั้งนโยบายแห่งชาติและมาตรการเฉพาะ ซึ่งเป็นแนวทาง ทิศทาง และวิธีการที่ทุกองค์กรและคนไทยทุกคนต้องมุ่งดำเนินการไปพร้อมกันอย่างประสานสอดคล้อง เพื่อให้บรรลุซึ่งสิ่งที่คนไทยทุกคนต้องการ คือ “ประเทศไทยมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในทุกสาขากำลังอำนาจของชาติ” อันได้แก่

การเมืองภายในประเทศ การเมืองต่างประเทศ เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การศึกษา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีและการสื่อสาร ดังนี้

วิสัยทัศน์ : ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการ : เชิดชูสถาบัน ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นฐานในการพัฒนาประเทศ และค่านิยมความเป็นไทยเพื่อสร้างความปรองดอง ซึ่งมีองค์ประกอบคือ

๑) แนวคิด : เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของชนไทย และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยเพื่อความมั่นคง

๒) คุณลักษณะ : เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

๓) ค่านิยม : ความพอเพียงประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ ได้แก่ ความพอประมาณ คือความพอดีที่ไม่น้อยหรือมากเกินไป ความมีเหตุมีผล คือการตัดสินใจโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัย และคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คือการเตรียมพร้อมรับผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

๔) เงื่อนไข : การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ๒ เงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขความรู้ อันประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะใช้ความรู้นั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน มีความระมัดระวังในขั้นตอนการปฏิบัติ และเงื่อนไขคุณธรรมอันประกอบด้วย มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิต

วัตถุประสงค์ :

- ๑) เพื่อสร้างความปรองดองสมานฉันท์
- ๒) เพื่อเพิ่ม กระจายโอกาส และคุณภาพการให้บริการของรัฐอย่างทั่วถึง เท่าเทียมเป็นธรรม
- ๓) เพื่อลดต้นทุนให้ภาคการผลิตและบริการ
- ๔) เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม และบริการด้วยนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์หลัก :

- ๑) ยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงให้กับประเทศ
- ๒) ยุทธศาสตร์สร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- ๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- ๔) ยุทธศาสตร์สร้างโอกาสบนความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม
- ๕) ยุทธศาสตร์การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๖) ยุทธศาสตร์การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๑ เป้าหมายความมั่นคง

๒.๑.๑ การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง

๒.๑.๒ ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็ง เป็นศูนย์กลางและที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน ระบบการเมืองมีความมั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล

๒.๑.๓ สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น

๒.๑.๔ ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

๒.๑.๕ ฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ

๒.๒ เป้าหมายความมั่งคั่ง

๒.๒.๑ ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยกกระดับเป็นประเทศในกลุ่มรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น

๒.๒.๒ เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สามารถสร้างรายได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ สร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้าการลงทุนและการทำธุรกิจ มีบทบาทสำคัญในระดับภูมิภาคและระดับโลก เกิดสายสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างมีพลัง

๒.๒.๓ ความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาคอนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๓ เป้าหมายความยั่งยืน

๒.๓.๑ การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศน์

๒.๓.๒ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลก ซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม

๒.๓.๓ ประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓. สาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) สำหรับใช้เป็นแผนพัฒนาประเทศไทยในระยะ ๕ ปี ซึ่งเป็นการแปลงยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนา

ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้กำหนดสาระสำคัญไว้ ดังนี้

วิสัยทัศน์ : มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคงและยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศ

หลักการ : ๑) น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกมิติการพัฒนา อย่างบูรณาการบนทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี ๒) ดำเนินการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยให้คนเป็นศูนย์กลาง เพื่อสร้างความมั่นคงของชาติและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการ และ ๓) มุ่งเสริมสร้างกลไกการพัฒนาประเทศ ทั้งกลไกที่เป็นกฎหมายและกฎ ระเบียบต่างๆ เพื่อให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุก ระดับ ควบคู่กับการพัฒนากรอบในรูปแบบของคณะกรรมการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับประเทศและระดับพื้นที่

วัตถุประสงค์ : ๑) เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถ สามารถพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ๒) เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจมีโครงสร้างที่เข้มแข็ง มีเสถียรภาพ แข่งขันได้ ยั่งยืน ๓) เพื่อรักษาทุนธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสู่ความสมดุลของระบบนิเวศน์ ๔) เพื่อสร้างความมั่นคงภายในประเทศ ป้องกันและลดผลกระทบจากภัยคุกคามข้ามชาติ และ ๕) เพื่อให้การทำงานเชิงบูรณาการในลักษณะเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่ยึดหน้าที่และพื้นที่ ทำให้ภาครัฐมีประสิทธิภาพและปราศจากคอร์รัปชัน

ยุทธศาสตร์ :

- ๑) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
- ๒) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและความเหลื่อมล้ำในสังคม
- ๓) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
- ๔) ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ๕) ยุทธศาสตร์การความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน
- ๖) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย
- ๗) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
- ๘) ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
- ๙) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
- ๑๐) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

เป้าหมายรวม :

- ๑) คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความเป็นพลเมือง ตื่นรู้ ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นนวัตกรรมสร้างสรรค์ทางสังคม มีความสุขทั้งมิติทางกาย ใจ สังคมและจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง มีความเป็นไทย และมีความสามารถเชิงการแข่งขันในเวทีโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี
- ๒) ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลง เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง ประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร การประกอบอาชีพ และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๓) ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ โครงสร้างเศรษฐกิจปรับสู่เศรษฐกิจฐานบริการและดิจิทัล เน้นอุปสงค์นำการผลิต มีผู้ประกอบการรุ่นใหม่ และมีผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กที่เข้มแข็ง มีการลงทุนในการผลิตและบริการฐานความรู้ชั้นสูงใหม่ๆ โดยกระจายฐานการผลิตและการให้บริการสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยเศรษฐกิจไทยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕ ต่อปี และมีปัจจัยสนับสนุน อาทิ ระบบโลจิสติกส์ พลังงาน และการลงทุนวิจัยและพัฒนา

๔) ทูทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ

๕) มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคี สร้างภาพลักษณ์ที่ดี และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทย ความขัดแย้งทางอุดมการณ์และความคิดในสังคมลดลง ปัญหาอาชญากรรมลดลง ปริมาณความสูญเสียจากภัยโจรสลัดและการลักลอบขนส่งสินค้า และการค้ามนุษย์ลดลง มีความพร้อมในการปกป้องประชาชนจากการก่อการร้ายและภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๖) มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน ลดปัญหาคอร์รัปชัน การใช้จ่ายภาครัฐต้องมีประสิทธิภาพสูง และมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและปรับตัวได้ทันกับยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น

๔. สาระสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ เพื่อใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศ ทั้งที่อยู่ในกระทรวงศึกษาธิการและนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้นำไปใช้เป็นกรอบและแนวทางการพัฒนาการศึกษาและเรียนรู้สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต โดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญของแผนคือ การมุ่งเน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา และการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นพลวัตร เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งภายใต้กรอบแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ ได้กำหนดสาระสำคัญสำหรับบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาใน ๕ ประการ ได้แก่ การเข้าถึง (Access) ความเท่าเทียม (Equity) คุณภาพ (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ในระยะ ๑๕ ปี ข้างหน้า ดังนี้

วิสัยทัศน์ : ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกหลักของการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทุนมนุษย์ และรองรับการศึกษา การเรียนรู้ และความท้าทายที่เป็นพลวัตรของโลกศตวรรษที่ ๒๑

หลักการ : ๑) รัฐมีหน้าที่จัดการให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสามารถพัฒนาขีดความสามารถที่มีอยู่ในตัวตนของแต่ละบุคคลให้เต็มตามศักยภาพ จากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ๒) รัฐจะประกันโอกาสและความเสมอภาค ในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคล ๓) แยกบทบาท อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐ ในฐานะผู้กำกับนโยบายและแผน ผู้กำกับการศึกษา ผู้ประเมินผลการศึกษา ผู้ส่งเสริมสนับสนุน และผู้จัดการศึกษาออกจากกัน ๔) รัฐพึงปฏิบัติต่อสถานศึกษาภายใต้กฎกติกา ระเบียบ วิธีปฏิบัติ ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ๕) ทุกภาคส่วนของสังคม ซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการได้รับการศึกษาของ

พลเมืองต้องมีส่วนร่วมระดมทุน และร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ๖) สถานศึกษาต้องบริหารและจัดการที่แสดงความรับผิดชอบ (Accountability) ต่อคุณภาพและมาตรฐานของบริการการศึกษาที่ให้แก่ผู้เรียน ๗) รัฐจะกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนากำลังคน จำแนกตามระดับ/ประเภทการศึกษา คณะ/สาขาวิชา ที่สนองตอบต่อความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ และ ๘) หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องมีความยืดหยุ่นหลากหลาย สอดคล้องความต้องการของผู้เรียน ทั้งผู้ที่อยู่ในวัยเรียน และผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน

ยุทธศาสตร์ :

- ๑) ยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
- ๒) ยุทธศาสตร์ยกระดับคุณภาพ มาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
- ๓) ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนาากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมรองรับความต้องการของตลาดงาน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- ๔) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล
- ๕) ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- ๖) ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน
- ๗) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการเงินเพื่อการศึกษา

เป้าหมายสุดท้าย :

- ๑) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สามารถเป็นกลไกในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทุนมนุษย์ (Productivity) ที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักของประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างยั่งยืน ภายใต้พลวัตของโลกศตวรรษที่ ๒๑
- ๒) ประชากรทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาและการเรียนรู้จากระบบการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเพื่อยกระดับขั้นขั้นของสังคม ภายใต้ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) ที่เอื้อต่อการสร้างสังคมแห่งปัญญาและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ที่ประชาชนสามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- ๓) ผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพที่มีอยู่ในตัวตนของแต่ละบุคคล และมีคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ มีองค์ความรู้ที่สำคัญและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ รวมทั้งทักษะการดำรงชีวิต และทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ
- ๔) ภาคการศึกษามีทรัพยากรและทุนที่เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน จากการร่วมในการระดมทุนและสนองทุนเพื่อการศึกษาจากทุกภาคส่วนในสังคม ผ่านการเสียภาษีตามสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง การบริจาค และการร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา
- ๕) สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล สามารถให้บริการที่ตอบสนองความต้องการบริบทเชิงพื้นที่ ระดับประเทศและระดับภูมิภาค

ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของการบริการด้านการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน (Hub for Education) และเป็นภาคเศรษฐกิจหนึ่งของระบบเศรษฐกิจของประเทศและของภูมิภาค ที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทย

๕. การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ กับทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในมิติด้านต่างๆ

๕.๑ มิติด้านความมั่นคง

๕.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี : ยุทธศาสตร์การสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ

ความมั่นคงเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ โดยเฉพาะการเจริญเติบโตและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความเชื่อมั่นกับนานาชาติด้านการลงทุนและการท่องเที่ยว และความสงบสุขของสังคมโดยรวม ดังนั้น เพื่อบรรลุเป้าหมายในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศ ลด/ป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก และสร้างความเชื่อมั่นในอาเซียนและประชาคมโลก มีกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ ดังนี้

๑) เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาสถาบันหลักคือชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๒) ปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศ ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ กระจายอำนาจ และสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

๓) ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เน้นเสริมสร้างกระบวนการสันติสุขและสันติวิธี ขจัดความขัดแย้ง ลดความรุนแรง ตามแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

๕.๑.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ : ยุทธศาสตร์ความมั่นคง

เพื่อให้เกิดความมั่นคงในการพัฒนาประเทศระยะยาวตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา จึงกำหนดวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ความมั่นคง ดังนี้

๑) เพื่อแก้ไขปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงภายใน ไม่ให้ลุกลามเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะภัยคุกคามต่อสถาบันหลักของประเทศ ปัญหาความขัดแย้งแตกแยกในสังคมไทย และความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ได้รับการแก้ไขในระดับหนึ่งและไม่ขยายตัวต่อไป

๒) เพื่อให้ทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานรัฐ เอกชนและภาคประชาชนมีความพร้อมในการผนึกกำลังรับภัยคุกคามและมีขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านความมั่นคง มีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นจากภัยคุกคาม เช่น ภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์

๓) เพื่อให้นโยบายด้านความมั่นคงกับนโยบายเสถียรภาพและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทุกมิติ ให้สามารถพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) เพื่อสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศทั้งในระดับโลก ภูมิภาค และประเทศรอบบ้าน เป็นเครื่องมือรักษาสภาพประโยชน์ของชาติและความสงบสุขของประเทศ

๕) เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยก่อการร้ายและการโจมตีด้านไซเบอร์ ไม่ให้มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ

๖) เพื่อลดและบรรเทาปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสาธารณสุขต่างๆ ได้แก่ ภัยแล้ง ภัยหนาว อุทกภัย ดินโคลนถล่ม ไฟป่าและหมอกควัน

เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับกรอบทิศทางและวัตถุประสงค์ภายใต้มิติด้านความมั่นคงของประเทศในข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการควรมีการกำหนดเป้าหมายหรือแนวทางการดำเนินงานให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ หรือผลกระทบภายใต้ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชน สามารถได้รับการเสริมสร้างทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติให้เกิดความสำนึกที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะการแก้ปัญหาข้อโต้แย้งด้วยสันติวิธี การอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคี และการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติ อีกทั้งควรกำหนดให้ประชากรวัยเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถเข้าถึงการจัดการศึกษาอย่างเสมอภาค เหมาะสมและสอดคล้องกับอัตลักษณ์และความต้องการของพื้นที่

๕.๒ มิติด้านเศรษฐกิจ

๕.๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี : ยุทธศาสตร์สร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๑) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ประเทศไทยมีฐานการผลิตที่หลากหลาย ที่ยังสามารถพัฒนาคุณภาพให้เป็นการแข่งขันเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญได้ แต่ยังคงเผชิญกับปัญหาที่ต้องเร่งรัดดำเนินการแก้ไข ดังนี้

๑.๑) พัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ พัฒนาอุตสาหกรรมส่งออกที่มีศักยภาพสูง โดยการผลักดันไทยเป็นฐานการผลิตและการส่งออกยานยนต์และชิ้นส่วน พร้อมกับเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการยกระดับมาตรฐานและผลิตภัณฑ์เฉพาะ พัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจและบุคลากรและเทคโนโลยีการผลิต ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการไทย นอกจากนี้ จะพัฒนาไทยให้เป็นฐานการผลิต การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อผลิตสินค้าที่มีความละเอียดสูง และการส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญ พร้อมทั้งมีตราสินค้าของไทยและเป็นที่รู้จักในเอเชีย

๑.๒) การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยพัฒนากลุ่มเมืองท่องเที่ยว และผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมทั้งขับเคลื่อนการท่องเที่ยวให้สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจะให้ความสำคัญกับการตลาด การดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยว สร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัย และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรม เชื่อมโยงสินค้า OTOP กับการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสปา

๑.๓) ศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพ พัฒนาไทยเป็นศูนย์กลางให้บริการสุขภาพของภูมิภาคอาเซียนเพื่อสร้างรายได้ แล้วนำไปยกระดับคุณภาพบริการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านบริการสุขภาพ (Health Services) โดยเฉพาะในโรงพยาบาลเอกชนที่มีความพร้อม และส่งเสริมและพัฒนาสถานบริการสุขภาพ (Wellness Health) เช่น สปา นวดแผนไทย เป็นต้น ในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการผลิตยาสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้ได้มาตรฐานและส่งเสริมการตลาดในเชิงรุก ตลอดจนพัฒนาให้ไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาวิชาการ และงานวิจัยด้านการแพทย์ของภูมิภาค

๒) พัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน ผลการวิเคราะห์ของทั้ง World Economic Forum (WEF) และ International Institute for Management Development (IMD) พบว่า ศักยภาพของผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่เมื่อเทียบกับต่างประเทศยังไม่สูง จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ผู้ประกอบการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และวิสาหกิจชุมชน โดยมีแนวทางในการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑) พัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของผู้ประกอบการไทยในการสร้างสรรค์สินค้าและบริการรูปแบบใหม่ให้มีจุดเด่น และสามารถต่อยอดด้วยความคิดและนวัตกรรม รวมทั้งสร้างความได้เปรียบจากความหลากหลายและเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมและความเป็นไทย เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดไลฟ์สไตล์ และก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดจนส่งเสริมสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นให้เป็นแหล่งรวบรวมและศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เพื่อสนองตอบผู้บริโภคทุกระดับ และรณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าของตนเอง และสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก

๒.๒) พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล (SMEs) ให้มีการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ที่เข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน อาทิ พัฒนาและยกระดับผู้รับช่วงการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่า เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมให้เติบโตอย่างสมดุลตามศักยภาพของพื้นที่ ด้วยการกำหนดธุรกิจที่มีศักยภาพและเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจในแต่ละพื้นที่ เพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการด้วยภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ตลอดจนสนับสนุน SMEs ที่มีศักยภาพขยายการลงทุนไปในต่างประเทศ

๒.๓) พัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และกลุ่มประชาชน/เกษตรกรในชุมชน ให้เป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งให้สามารถพึ่งพาตนเอง โดยในส่วนของ การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจะเน้นการพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ สร้างเครือข่ายตลาด จัดตั้งกองทุนวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้ในการประกอบวิสาหกิจชุมชน และเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการพัฒนาสหกรณ์จะให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงระบบการผลิตกับการตลาด ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ระบบสหกรณ์เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชุมชน รวมทั้ง พัฒนาการเรียนรู้และทักษะการสหกรณ์สู่วิถีชีวิตประชาชนนอกระบบการศึกษา

๓) การพัฒนาพื้นที่พิเศษและเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน พัฒนาเป็นฐานการผลิตใหม่ กระจายกิจกรรมเศรษฐกิจและความเจริญสู่ภูมิภาค สร้างความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านการผลิตร่วมและช่องทางการตลาดร่วมกัน

๔) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

๔.๑) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ICT ที่เป็นอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ทันสมัยและกระจายทั่วถึง พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญระดับมาตรฐานสากล เพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรม ICT และใช้ ICT ในการสร้างนวัตกรรมบริการภาครัฐแบบบูรณาการประยุกต์ ICT เพื่อสร้างความเข้มแข็งของภาคการผลิต การศึกษา และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

๔.๒) การวิจัยและพัฒนา มีเป้าหมายที่เพิ่มสัดส่วนค่าใช้จ่ายวิจัยและพัฒนา ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ โดยมีสัดส่วนรัฐต่อเอกชน ๒๐ : ๘๐ โดยบูรณาการงานวิจัยระหว่างหน่วยงานวิจัยหลักของประเทศและสนับสนุนวิจัยที่มุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา โลจิสติกส์ และห่วงโซ่อุปทาน อาหารแปรรูป และสุขภาพและชีวเวชศาสตร์ อากาศยาน และผลิตภัณฑ์ ไบโอเบส รวมทั้งงานวิจัยเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม นอกจากนี้จะเพิ่มจำนวนบุคลากรด้านวิจัยและพัฒนาเป็น ๗๐ คนต่อประชากร ๑๐,๐๐๐ คน เช่น พัฒนานักวิจัยและสนับสนุนนักเรียนทุนรัฐบาลด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในภาคการผลิตและบริการ เป็นต้น

๕) การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก

๕.๑) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ การให้บริการทางการศึกษา การให้บริการด้านการเงิน การให้บริการด้านสุขภาพ การให้บริการด้านโลจิสติกส์ และการลงทุน เพื่อการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งเป็นฐานความร่วมมือในเอเชีย

๕.๒) เพิ่มบทบาทและการมีส่วนร่วมของไทยในองค์การระหว่างประเทศในการผลักดันการพัฒนาในอนุภูมิภาคและภูมิภาค รวมทั้งประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคอื่นๆ และให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านการเงินและทางเทคนิคกับประเทศกำลังพัฒนา ในการพัฒนาด้านความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจสังคมและการพัฒนาทุนมนุษย์

๕.๓) สนับสนุนการเปิดเสรีทางการค้า ทั้งในระดับทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี และส่งเสริมการค้ากับกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเดียวกัน (Intra-Regional Trade) มากขึ้น เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทำที่เจรจาการค้าระหว่างประเทศ เร่งรัดการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงที่มีผลบังคับใช้แล้ว ตลอดจนใช้โอกาสจากการเปิดเสรีการค้าและการลงทุน

๕.๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ : ยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองภาค และพื้นที่เศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน และภูมิภาค

๑) การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ อันจะนำมาซึ่งความเข้มแข็งของทั้งเศรษฐกิจในภาพรวมและเศรษฐกิจฐานราก ตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑.๑) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตร โดยสร้างบุคลากรด้านการเกษตร การผลิตเกษตรกรรมใหม่หรือดำเนินนโยบายยั่งยืนที่ดิน จัดทำหลักสูตรการศึกษาเพื่อสร้างเกษตรกรที่มีความรู้และความสามารถในการยกระดับการผลิต แปรรูปการตลาดและการบริหารจัดการ

๑.๒) ปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมศักยภาพในปัจจุบันให้เข้าสู่การใช้เทคโนโลยีขั้นก้าวหน้า เพื่อผลิตสินค้าที่รองรับความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภค โดยส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสถาบันการศึกษาและภาคอุตสาหกรรม ทั้งด้านการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรม และเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่จะเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม โดยผ่านระบบการศึกษาทวิภาคีและสหกิจศึกษา

๑.๓) สร้างระบบกลไกและเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงความร่วมมือของภาคธุรกิจในลักษณะคลัสเตอร์ ระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ เช่น

มาตรการที่สนับสนุนสถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัยและพัฒนา ให้มีบทบาทเป็นกลไกหลักในการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างธุรกิจหรือสถานประกอบการต่างๆ ที่รวมตัวกันเป็นคลัสเตอร์

๑.๔) วางรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมสำหรับอนาคต มุ่งสร้างอุตสาหกรรมใหม่ที่ผสานโอกาสจากแนวโน้มบริบทโลก และการปรับเปลี่ยนเข้าสู่การใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ได้แก่ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์อัตโนมัติ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอากาศยาน อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ และอุตสาหกรรมพลังงานชีวภาพ โดยวางแผนและพัฒนากำลังคนรองรับอุตสาหกรรมอนาคต ซึ่งต้องดำเนินการร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัยต่างๆ เพื่อให้ไปในทิศทางเดียวกัน ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุนพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และระบบการศึกษาเร่งรัดเพื่อให้สามารถผลิตบุคลากรที่มีทักษะรองรับอุตสาหกรรมอนาคตระยะแรกได้อย่างทันการณ์ สำหรับการวางแผนพัฒนากำลังคนในระยะต่อไป

๑.๕) เสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพให้เติบโตและสนับสนุนภาคการผลิต เช่น การบริการสุขภาพ การศึกษานานาชาติ ธุรกิจบริการขนส่ง และโลจิสติกส์

๑.๖) พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ ส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยพัฒนาทักษะฝีมือบุคลากรในภาคบริการและการท่องเที่ยว จัดฝึกอบรมมัคคุเทศก์ภาษาต่างประเทศทั่วประเทศ

๑.๗) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีทักษะในการทำธุรกิจ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ประกอบการทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา และสายอาชีพ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการเริ่มต้นธุรกิจ ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นการเป็นผู้ประกอบการ

๒) เร่งส่งเสริมให้เกิดสังคมนวัตกรรม ผลักดันงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ และพัฒนาสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

๒.๑) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีบทบาทหลักด้านนวัตกรรม เทคโนโลยีและร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนานวัตกรรมกับสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย ภาครัฐ และภาคสังคมหรือชุมชน อาทิ ปรับกฎระเบียบให้สามารถสนับสนุนทุนวิจัยในภาคเอกชน การร่วมทุนในการพัฒนาเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด

๒.๒) เร่งสร้างความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มศักยภาพของภาครัฐ ทั้งการเข้าถึงและการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐ และการเข้าถึงข้อมูลของภาครัฐจากสาธารณชน

๒.๓) ส่งเสริมให้ภาคสังคมงานวิจัยพัฒนาและเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ปรับปรุงคุณภาพชีวิต และสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต โดยอาศัยกลไกการดำเนินงานอย่างเป็นเครือข่ายระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันการวิจัย ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนหรือชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีเพื่อผู้พิการ เทคโนโลยีเพื่อผู้สูงอายุ

๒.๔) ใช้การตลาดนำการวิจัย เพื่อดำเนินการวิจัยที่มุ่งเป้าตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์เป็นสำคัญ โดยเชื่อมโยงการทำงานอย่างเป็นเครือข่ายระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย สถาบันการเงิน ภาครัฐ และภาคธุรกิจ

๒.๕) ส่งเสริมระบบการเรียนรู้การสอนที่เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM Education) และเพิ่มจำนวนนักเรียนที่สนใจในด้านดังกล่าว เพื่อผลิตกำลังคนและครูในเชิงคุณภาพ พร้อมไปกับการเพิ่มแรงจูงใจในอาชีพครูวิทยาศาสตร์

๒.๖) ส่งเสริมการเรียนรู้สู่การเป็นผู้ประกอบการ เพื่อสร้างความเข้าใจในการเริ่มต้นทำธุรกิจ โดยมุ่งเน้นให้ภาคเอกชนเป็นผู้มีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรกับภาครัฐ สถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัย ในการผลิตบุคลากรเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับการทำงาน และส่งเสริมให้นักเรียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้มีโอกาสฝึกงานในสาขาเทคโนโลยี (Technology Sector) และด้านเทคนิคต่างๆ และขยายผลการเคลื่อนย้ายบุคลากรวิจัยภาครัฐไปทำงานในอุตสาหกรรมเป้าหมายให้มากยิ่งขึ้น

๒.๗) ปรับปรุงและพัฒนาระบบรองรับเทคโนโลยีสำคัญๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ อาทิ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีกราฟิก เทคโนโลยีทางการศึกษา เทคโนโลยีเพื่อผู้สูงอายุและ ผู้พิการ เทคโนโลยีการขนส่งและโลจิสติกส์

๓) การสนับสนุนการพัฒนาระบบขนส่ง โลจิสติกส์ และพัฒนาเศรษฐกิจ

ดิจิทัล

๓.๑) สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกิดจากการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรในระบบขนส่งให้มีความรู้ความสามารถในองค์ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรด้านการขนส่งทางอากาศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมหารือกับสถาบันการศึกษาที่ได้มาตรฐานด้านการบิน เพื่อพิจารณาวางแผนกำลังคนในอุตสาหกรรมการบินของประเทศ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางยกระดับมาตรฐานหลักสูตรและอุปกรณ์การเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาต่างๆ

๓.๒) พัฒนาบุคลากรและวางแผนจัดการกำลังคนด้านโลจิสติกส์ให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ โดยเน้นการเพิ่มผลิตภาพแรงงานโดยหน่วยงานภาครัฐร่วมดำเนินการกับภาคเอกชนในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาสาขาโลจิสติกส์ระดับอาชีวศึกษาและระดับปริญญา ผูกอบรมวิชาชีพเฉพาะหรือเทคนิคเฉพาะด้าน และส่งเสริมความร่วมมือกับภาคเอกชนในการฝึกอบรมระดับปฏิบัติงาน เพื่อให้กำลังคนด้านโลจิสติกส์มีคุณภาพ มาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ

๓.๓) ส่งเสริมนวัตกรรม การวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลและเทคโนโลยีอวกาศของไทย โดยพัฒนาบุคลากรภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งสถาบันการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถรองรับต่อการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล และสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในอนาคต

๔) การพัฒนาในระดับภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

๔.๑) การพัฒนาภาคในระยะต่อไป จะให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่อง ทั้งถึง และเป็นธรรม โดยเฉพาะการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งระบบที่เน้นการดำเนินการอย่างบูรณาการ ยึดประเด็นการพัฒนาที่สำคัญโดยเชื่อมโยงบทบาทและสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบัน และภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

๔.๒) เสริมสร้างกรุงเทพฯ ให้เป็นเมืองศูนย์กลางธุรกิจติดต่อทางการค้า การเงิน การบริการ และความร่วมมือกับนานาชาติ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการศึกษา และการบริการด้านการแพทย์และสุขภาพระดับนานาชาติ พัฒนาเมืองปริมณฑลให้เป็นเมืองศูนย์กลางการบริการธุรกิจและการพาณิชย์ ศูนย์กลางขนส่งและโลจิสติกส์ ศูนย์บริการด้านสุขภาพและการศึกษา และเมืองที่อยู่อาศัย พัฒนา

เมืองเชียงใหม่ พิชญ์โลก ขอนแก่น และนครราชสีมา ให้เป็นเมืองศูนย์กลางการค้า การบริการสุขภาพ การศึกษา โดยปรับปรุงเส้นทางคมนาคมทั้งสายหลักและสายรอง และเชื่อมโยงกับโครงสร้างพื้นฐานของภาค

๔.๓) พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและคุณภาพบริการ สังคมเพื่อรองรับการดูแลคุณภาพชีวิตประชาชนและเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศ ปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาด้านอาชีวศึกษา วิศวกรรมและเทคโนโลยี เพื่อผลิตบุคลากรเฉพาะทางให้สอดคล้อง สามารถรองรับ กิจกรรมเศรษฐกิจในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม สนับสนุนการศึกษาวิจัยให้ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาหรือ สถาบันวิจัยในพื้นที่ร่วมดำเนินการ

๔.๔) พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน ๑๐ พื้นที่ ได้แก่ ตาก สระแก้ว สงขลา หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ตราด กาญจนบุรี เชียงราย และนราธิวาส โดยส่งเสริมให้ภาคประชาชน และภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการพัฒนา โดยเน้นการเสริมสร้าง ชีตความสามารถของวิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการในพื้นที่ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชนให้สามารถ ใช้ประโยชน์จากการพัฒนา

๕) การพัฒนาและส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ และการลงทุนที่มีสมรรถนะสูง และเป็นที่ยอมรับในภูมิภาค ทั้งการให้บริการทางการศึกษา การให้บริการด้านการเงิน การให้บริการด้านสุขภาพ การให้บริการด้านโลจิสติกส์ และการลงทุนเพื่อวิจัยและพัฒนา รวมทั้งเป็นฐานความร่วมมือในเอเชีย และส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศเพื่อขยายฐานการผลิต การค้า/การบริการของผู้ประกอบการไทย สร้างผลตอบแทนจากเงินทุนและองค์ความรู้ของไทย และพัฒนา ประเทศไทยไปสู่ การเป็นชาติการค้า (Trading Nation) ซึ่งเป็นการปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงด้านอุปาทาน โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากการเป็นประชาคมอาเซียนภายหลังปี พ.ศ.๒๕๕๘ โดยมุ่งพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ มุ่งเน้นการวิจัยพัฒนา เพื่อสร้างสรรค์คุณค่า ให้กับธุรกิจ สินค้า และบริการอย่างต่อเนื่อง สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนากับประเทศในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติ ทั้งในระดับทวิภาคี พหุภาคี เพิ่มบทบาทของประเทศไทยในการให้ความช่วยเหลือ ทางการพัฒนาแก่ประเทศกำลังพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น การวิจัยและพัฒนา การพัฒนาทุนมนุษย์

เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับกรอบทิศทางและวัตถุประสงค์ภายใต้มิติด้านเศรษฐกิจ ข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการควรมีการกำหนดเป้าหมายหรือแนวทางการดำเนินงานให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ หรือผลกระทบ ภายใต้ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท ได้รับการฝึกปฏิบัติงานอาชีพตามความถนัดและความสนใจ พร้อมทั้งได้มีโอกาสปฏิบัติงานจริง ในด้านการจัดการ การใช้เทคโนโลยีการผลิต การซื้อการขาย การทำงานร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ตาม กระบวนการให้ครบวงจร จนเกิดความตระหนักในสำคัญของการเรียนสายอาชีพ และควรกำหนดให้ นักเรียน นักศึกษา ที่สำเร็จในแต่ละระดับการศึกษาได้รับการศึกษาต่อเนื่องเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ ความสามารถในการประกอบอาชีพ ที่ตรงกับสภาพตลาดแรงงานในแต่ละท้องถิ่น/พื้นที่ ที่สำคัญ ควรกำหนดให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา มีสมรรถนะตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มีปริมาณเพียงพอสำหรับรองรับตลาดแรงงานในประเทศ รองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ และโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐบาล

๕.๓ มิติด้านสังคม

๕.๓.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ : ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสบนความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม

เพื่อพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม มีโอกา
สในการเข้าถึงทรัพยากรอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในสังคมสูงวัย ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๑) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทยให้เอื้อต่อการพัฒนาคน โดยเสริมสร้างศักยภาพและบทบาทหน้าที่ของสถาบันครอบครัวในการบ่มเพาะ วางรากฐานจริยธรรม คุณธรรมของสมาชิกในครอบครัว การสร้างความอบอุ่นและความมั่นคงให้ครอบครัว และการสร้างสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว

๒) การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ โดยในช่วงวัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน วัยเรียน วัยรุ่นให้มีทักษะการเรียนรู้
ทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นภายใต้บริบทสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม วัยแรงงานให้มีการพัฒนาระดับ
สมรรถนะฝีมือแรงงานเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ วัยผู้สูงอายุให้มีการทำงานที่เหมาะสมตาม
ศักยภาพและประสบการณ์ มีรายได้ในการดำรงชีวิต มีการสร้างเสริมและฟื้นฟูสุขภาพเพื่อป้องกันหรือชะลอความทุพพลภาพและโรคเรื้อรังต่างๆ ที่ก่อให้เกิดภาระแก่ปัจเจกบุคคล ครอบครัว และระบบบริการสุขภาพ

๓) การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยสร้างความมั่นคงทางด้านรายได้และการออม กระจายทรัพยากรให้ทั่วถึงและเป็นธรรม ทั้งในด้าน
บริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน และฐานทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มด้อยโอกาส เช่น การเข้าถึงปัจจัยการผลิต/ที่ดินทำกินของเกษตรกรรายย่อย การได้รับบริการด้านการศึกษาและสาธารณสุขที่มี
คุณภาพของเด็กยากจน และการสร้างหลักประกันทางรายได้ให้กับแรงงานนอกระบบที่มีรายได้น้อย เป็นต้น รวมทั้งการจัดรูปแบบสวัสดิการพื้นฐานที่จำเป็นและเหมาะสมตามกลุ่มเป้าหมาย (customize welfare) ที่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน โดยมีแนวทางการรับภาระค่าใช้จ่ายร่วมกัน (cost sharing)

๔) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง โดยการปฏิรูปโครงสร้างและระบบบริหารจัดการการศึกษา จัดโครงสร้างจัดการการศึกษาใหม่เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ (Accountability) ปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูผู้สอน พัฒนาระบบการประเมินและการรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน โดยมุ่งจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะกำลังคนทั้งระบบตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต การวิจัยและการใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อการเรียนรู้

๕) การพัฒนาระบบสุขภาพ บูรณาการระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐ ๓ กองทุน เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และลดความเหลื่อมล้ำในระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐ พัฒนาการบริหารจัดการระบบสุขภาพด้วยการมีและการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรด้านสาธารณสุข การส่งเสริมการอภิบาลระบบสุขภาพในลักษณะที่มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การสนับสนุนความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาระบบ

บริการที่มีการลงทุนและใช้ทรัพยากรร่วมกัน การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์ เพื่อรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุ รวมทั้งการสร้างโอกาสในการเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติทั้งในด้าน ศูนย์กลางบริการสุขภาพ (Medical Service Hub) ศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Hub) โดยนารายได้กลับมาใช้ยกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุขในประเทศ ตลอดจนส่งเสริมการให้ความสำคัญกับ มิติสุขภาพ ในทุกนโยบายสาธารณะ (Health in All Policies) เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงผลกระทบ ของนโยบายสาธารณะที่มีต่อสุขภาพของประชาชน

๖) การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรม โดยการฟื้นฟูบทบาทสถาบันศาสนาในการส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมตามหลักคำสอนทางศาสนา การธำรงรักษาวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมเพื่อเป็นฐานรากที่เข้มแข็งในสังคมท่ามกลางวัฒนธรรมที่หลากหลาย และการบริหารจัดการทุนทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

๕.๓.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ : ยุทธศาสตร์การเสริมสร้าง และพัฒนาทุนศักยภาพมนุษย์ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

๑) เป้าหมายการพัฒนา

๑.๑) คนไทยทุกกลุ่มวัยมีทักษะและความรู้ความสามารถที่จะเป็นฐานในการ พัฒนาประเทศ เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ สามารถเติบโตเป็นคนดี มีคุณภาพ และทำประโยชน์ ต่อสังคมโดยรวม เด็กวัยเรียนมีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะการเรียนรู้ในเชิงคิดสังเคราะห์ สร้างสรรค์ต่อยอด ไปสู่การสร้างนวัตกรรมความรู้ มีทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะทางการเงิน ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี วัยแรงงาน เพิ่มสมรรถนะทั้งความรู้ ทักษะ คุณลักษณะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน มีความรู้ และทักษะการบริหารจัดการทางการเงินที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ วัยสูงอายุ มีงานทำและ รายได้ที่เหมาะสมกับศักยภาพผู้สูงอายุ

๑.๒) คนไทยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

๑.๓) คนไทยมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพที่ลดลงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๑.๔) คนไทยมีจิตสำนึกพลเมืองที่มีทัศนคติและพฤติกรรมที่มีประโยชน์ต่อ ส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย

๑.๕) เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ

๒) แนวทางการพัฒนา

๒.๑) พัฒนาศักยภาพคนทุกกลุ่มวัยให้มีทักษะและความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะสมองและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม พัฒนาเด็กวัยเรียนให้มี ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ ตลาดงาน ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งทักษะ ขั้นพื้นฐาน ทักษะเฉพาะในวิชาชีพ และทักษะในการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ พัฒนาศักยภาพของกลุ่ม ผู้สูงอายุให้มีโอกาสเข้าสู่ตลาดงานเพิ่มขึ้น

๒.๒) ยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิต โดย

๒.๒.๑) ยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยขยายผลความร่วมมือระหว่างสถาบันอาชีวศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ภาคเอกชน และผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ

ในการพัฒนาสาขาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งขยายการจัดทำและการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะให้มากขึ้น

๒.๒.๒) ส่งเสริมมาตรการสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการขนาดกลางที่มีศักยภาพเข้าร่วมระบบทวิภาคี หรือสหกิจศึกษา รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการ ครูฝึก หรือครูพี่เลี้ยงให้ทราบถึงบทบาทในการร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลผู้เรียน

๒.๒.๓) พัฒนาคุณภาพครู โดยปรับหลักสูตรการผลิตครูให้องศสมรรถนะ มีจิตวิญญาณความเป็นครู ให้เป็นผู้แนะนำ รวมทั้งศึกษาแนวทางการกำหนด “สมรรถนะครูระดับชาติ” ที่จะนำไปสู่การออกแบบวิชาชีพครูทั้งระบบ ตั้งแต่หลักสูตรการผลิตครูใหม่ การพัฒนาครูประจำการ การประเมินวิทยฐานะทางวิชาชีพ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครู

๒.๒.๔) พัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เอื้อต่อคนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึง ได้ง่าย สะดวกทั่วถึง ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ มีการจัดทำสื่อระบบการเรียนรู้โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้งานผ่านระบบอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ รวมถึงใช้มาตรการทางภาษีจูงใจให้ภาคเอกชนผลิตหนังสือ สื่อการอ่านและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและราคาถูก

๒.๒.๕) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้มีชีวิตในชุมชนและให้มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า อาทิ พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ โรงเรียนผู้สูงอายุ และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางสังคมที่แสดงถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม จารีตประเพณี ศิลปหัตถกรรมที่สืบทอดมาจากอดีต รวมทั้งพัฒนาระบบจัดการความรู้บนฐานนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิสังคม

๒.๓) หล่อหลอมคนไทยให้มีความเป็นพลเมืองที่ดีตามบรรทัดฐานของสังคม และส่งเสริมให้ภาคธุรกิจทำธุรกิจเพื่อสังคม โดยสร้างค่านิยมในการดำเนินชีวิต การศึกษา และการทำงานตามบรรทัดฐานของสังคม โดยการปลูกฝังและหล่อหลอมสมาชิกในครอบครัวให้มีความเอื้ออาทร การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีคุณธรรมจริยธรรม สถาบันการศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ปรัชญาชีวิต มีการเสริมสร้างวัฒนธรรมค่านิยมการทำงานที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม ทำงานเป็นทีม มีระเบียบวินัย ยอมรับความคิดเห็นต่าง ความมุ่งมั่นในการแสวงหาความรู้

๒.๔) ให้ความช่วยเหลือทางสังคมเพื่อเป็นแต้มต่อแก่กลุ่มเป้าหมายประชากรร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุด ให้ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นและพัฒนาทักษะฝีมือเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและยกระดับรายได้ ให้ได้รับการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) และสวัสดิการ (Welfare) ที่เหมาะสมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม สร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่กลุ่มเป้าหมายฯ อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพโดยไม่ถูกจำกัดศักยภาพจากสภาพครอบครัว พื้นที่ และสภาพร่างกาย โดยการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน การดูแลและป้องกันนักเรียนที่ยากจนที่อาศัยในพื้นที่ห่างไกล โรงเรียน ไม่ให้เด็กออกจากโรงเรียนกลางคันโดยให้ความช่วยเหลือแก่เด็กนักเรียนยากจนที่ครอบคลุมตั้งแต่การสร้างรายได้ของครัวเรือน การสนับสนุนค่าเดินทางไปยังสถานศึกษา การให้ทุนการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาแก่เด็กเรียนดีและยากจน โดยมีเงื่อนไขเมื่อจบการศึกษาแล้วต้องกลับไปทำงานที่บ้านเกิด และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพื้นที่ห่างไกล

๒.๕) กระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐาน และการจัดสวัสดิการในภูมิภาคให้มีความครอบคลุมและทั่วถึงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้ง

การจัดสรรทรัพยากรให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม ตลอดจนการสร้างปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจ รวมทั้งกฎหมาย กฎระเบียบ ให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม

เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภายใต้มิติด้านสังคม ช่างต้น กระทรวงศึกษาธิการควรมีการกำหนดเป้าหมายหรือแนวทางการดำเนินงานให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ หรือผลกระทบ ภายใต้ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ผู้เรียนและสถานศึกษาในส่วนภูมิภาค/ชนบท ได้รับการยกระดับคุณภาพการให้บริการทางการศึกษา เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา ทุกระดับ ทุกประเภท โดยเฉพาะระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประสานทรัพยากรทางการศึกษาในจังหวัด/ท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย และควรกำหนดให้ระบบและวิธีการส่งเสริม คัดเลือกเพื่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ได้รับการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้เกิดความเป็นธรรม ความเสมอภาคแก่นักเรียน นักศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษา รวมทั้งควรกำหนดให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จ การศึกษาอุดมศึกษามีปริมาณเหมาะสมสอดคล้องในสาขาความต้องการแต่ละสายอาชีพ มีองค์ความรู้และ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีเจตคติและคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์

๕.๔ มิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ

๕.๔.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ : ยุทธศาสตร์การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการ ภาครัฐ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล มีความคุ้มค่าโปร่งใส และเกิดความเป็นธรรมในการให้บริการสาธารณะ และเพื่อให้เกิดสอดคล้องกับทิศทางและบริบทการเปลี่ยนแปลง ของโลก ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงานที่สำคัญคือ การเพิ่มประสิทธิภาพภาครัฐโดยการปรับโครงสร้างระบบ ราชการให้สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของประชาชน ได้อย่างรวดเร็วและมี ประสิทธิภาพ เช่น พัฒนา e-government และ e-service เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการ ให้บริการ เป็นต้น และพัฒนาและบริหารกำลังคนภาครัฐเพื่อปรับบทบาทให้สอดคล้องกับภารกิจที่มีอยู่ และ เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน เช่น พัฒนาหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมต่างๆ จัดทำร่าง ยุทธศาสตร์บริหารกำลังคนภาครัฐ วิเคราะห์อัตราากำลังคนภาครัฐตามยุทธศาสตร์ประเทศ เป็นต้น รวมทั้งลด ปัญหาคอร์รัปชันเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการภาครัฐ และสร้างความเชื่อมั่นศรัทธา ในการ บริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ เช่น สร้างและใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และลดขั้นตอนในการ ทำงาน นำระบบ ICT มาใช้ในการดำเนินงาน ตลอดจนปฏิรูปกฎหมายให้ทันสมัยเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ

๕.๔.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ : ยุทธศาสตร์การเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการในภาครัฐและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

๑) เป้าหมาย

๑.๑) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการให้บริการของภาครัฐและ ประสิทธิภาพในการประกอบธุรกิจของประเทศ ให้อยู่ในอันดับสองของอาเซียน

๑.๒) เพิ่มจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท ที่มีการบริหาร จัดการที่ดี

๑.๓) เพิ่มคะแนนดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันอยู่สูงกว่าร้อยละ ๕๐

๑.๔) ลดข้อร้องเรียนของประชาชนที่ไม่ได้รับการอำนวยความสะดวกอย่าง เสมอภาคและเป็นธรรม

๒) แนวทางการพัฒนา

๒.๑) ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาท ภารกิจ และคุณภาพบุคลากร ภาครัฐ ให้มีความโปร่งใส ทันสมัย คล่องตัว มีขนาดที่เหมาะสม เกิดความคุ้มค่า สามารถให้บริการประชาชนในรูปแบบทางเลือกที่หลากหลายและมีคุณภาพ โดยกำหนดภารกิจขอบเขตอำนาจหน้าที่ของการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อน พัฒนาศักยภาพและปฏิรูประบบบริหารจัดการกำลังคนภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับการปฏิบัติงานในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐวิสาหกิจในระยะยาวให้มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง

๒.๒) ปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และสร้างกลไกในการติดตามตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อให้การจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณมีประสิทธิภาพ และให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกระบวนการงบประมาณ โดยแก้ไขพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ รวมทั้งปรับปรุงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่ให้เชื่อมโยงตั้งแต่ระดับชุมชนถึงระดับจังหวัด ซึ่งค่าของงบประมาณของจังหวัดควรมีความชัดเจนว่าเป็นวงเงินตามภารกิจของกระทรวงและวงเงินตามคำขอของจังหวัด นอกจากนี้ให้ปรับปรุงระบบติดตามประเมินผลให้สามารถวัดผลสัมฤทธิ์การใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างแท้จริง

๒.๓) เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานสากล โดยปรับรูปแบบและวิธีดำเนินการของภาครัฐให้มีความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน ประชาสังคม ในลักษณะรูปแบบประชารัฐ ปรับรูปแบบการให้บริการของรัฐบาลรูปแบบเดิมไปสู่การให้บริการผ่านระบบดิจิทัลอย่างเป็นระบบ สร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานกลางของภาครัฐและเอกชน (Data Center) ผ่านบริการเครือข่ายภาครัฐ บูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงานผ่านระบบดิจิทัลรองรับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลภาครัฐร่วมกัน

๒.๔) ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส และยุติธรรม โดยปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีของสังคมไทยให้กับเด็กและเยาวชน ผ่านกลไกครอบครัว สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และเครือข่ายทางสังคม ยกย่องมาตรฐานจริยธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐผ่านกลไกการบริหารงานบุคคล วางระบบและกระบวนการจัดการต่อการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ

๕.๔.๓ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ : ยุทธศาสตร์การพัฒนา
หลักสูตรการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ยุทธศาสตร์ยกระดับคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนาากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม รองรับความต้องการของตลาดงานและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการเงินเพื่อการศึกษา

๑) ความคาดหวัง :

๑.๑) ลดความแตกต่างในคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระหว่างสถานศึกษา
๑.๒) เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ
และมาตรฐาน

๑.๓) กระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่สถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๔) เพิ่มประสิทธิภาพและลดความสูญเสียของการบริหารจัดการ เพื่อรองรับการแข่งขันอย่างเป็นธรรมภายใต้กำกับของรัฐ

๑.๕) สร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทุนและการสนองทุนเพื่อการศึกษาจากทุกภาคส่วนของสังคม

๒) มาตรการ :

๑.๑) ออกแบบและพัฒนาโครงสร้างระบบข้อมูลและสารสนเทศที่บูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง หน่วยงานส่วนภูมิภาค และสถานศึกษา ภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน เพื่อกำกับ ติดตาม ประเมินผล การบริหารจัดการ และการตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้บริหาร พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่บูรณาการและเชื่อมโยงกับระบบการประกันคุณภาพภายในการประเมินคุณภาพภายนอก การติดตามประเมินผลของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๑.๒) จัดทำแผนที่ตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้ระบบ GIS เพื่อกำหนดจำนวนและที่ตั้งสถานศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จัดทำแผนและขั้นตอนการควรวัดสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งกลุ่มสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามศักยภาพและความพร้อม เพื่อลดความแตกต่างของคุณภาพและมาตรฐานระหว่างสถานศึกษา

๑.๓) ส่งเสริมให้สถาบันอาชีวศึกษา /สถาบันอุดมศึกษาผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้สถาบันมีขนาดและจำนวนการผลิตที่สอดคล้องกับจำนวนผู้เรียนที่มีแนวโน้มลดลง รวมทั้งสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยอาศัยกลไกทางการเงินด้านอุปสงค์ ผ่านกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกกับรายได้ในอนาคต

๑.๔) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และสถานศึกษา ตามแนวทางการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษา รวมทั้งปรับบทบาทของหน่วยงานส่วนกลาง หน่วยงานส่วนภูมิภาคให้ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับนโยบาย แผน มาตรฐาน ติดตามประเมินผล ส่งเสริมสนับสนุน และกระจายอำนาจให้สถานศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้จัดการศึกษา

๑.๕) ปรับระบบการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวของรัฐและเอกชนที่สะท้อนคุณภาพมาตรฐาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตามความแตกต่างของคุณลักษณะสถานศึกษาและคุณลักษณะของผู้เรียนด้วยความเป็นธรรม และส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชนที่มีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

๑.๖) กำหนดแผนความต้องการการผลิตครูใหม่ การพัฒนาครูประจำการ โดยจำแนกตามสาขาวิชาที่ขาดแคลน และกำหนดให้มีแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการบริหารงานบุคคลของครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา

๑.๗) ปรับเปลี่ยนระบบการจัดสรรเงินจากเดิมที่จัดสรรผ่านด้านอุปทานหรือสถานศึกษา มาเป็นจัดสรรผ่านด้านอุปสงค์หรือตัวผู้เรียนในสัดส่วนที่เหมาะสม และกำหนดแผนและขั้นตอนการเปลี่ยนผ่านระบบการจัดสรรเงินเพื่อการศึกษา เพื่อมิให้สถานศึกษาได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนระบบการจัดสรรเงิน สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนเงินให้เปล่าสำหรับผู้เรียนที่ด้อยโอกาสและยากจน ให้สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งออกแบบและพัฒนาระบบบัญชีสถานศึกษาตามเกณฑ์คงค้างเพื่อการรายงานการเงิน

๑.๘) พัฒนาระบบและกลไกการส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามี ส่วนร่วมในการผลิตและพัฒนาสื่อ ตำรา สิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน รวมทั้ง

สื่อเพื่อการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามระดับ/ประเภทการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย

๑.๙) ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ของชุมชนในทุกพื้นที่ โดยการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาทักษะ ความรู้และความสามารถในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชากรทุกช่วงวัย รวมทั้งสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่พิเศษ และพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภายใต้มิติด้านบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพในข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการควรมีกำหนดเป้าหมายหรือแนวทางการดำเนินงานให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ หรือผลกระทบภายใต้ทิศทางการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้โครงสร้างของการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว โดยกระจายอำนาจหรือมอบอำนาจจากส่วนกลางลงไปสู่หน่วยปฏิบัติ ส่วนภูมิภาค กำหนดกลไกและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษากับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ

ส่วนที่ ๓ : การประเมินสถานะของกระทรวงศึกษาธิการ

๑. การประเมินแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

การประเมินผลตามแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการนำแผนพัฒนาการศึกษา ไปสู่การปฏิบัติ และเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ภายใต้แผนฯ ซึ่งได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา ๒) ยุทธศาสตร์ปฏิรูประบบผลิตและพัฒนาครู ๓) ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและปริมาณสอดคล้องกับความต้องการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ และรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ๔) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ๕) ยุทธศาสตร์ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ๖) ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ ๗) ยุทธศาสตร์พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลในช่วงระยะปีที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๘) ของการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษา ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑.๑ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ไปสู่การปฏิบัติ โดยได้มีการถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาการศึกษาตามยุทธศาสตร์ไปสู่หน่วยงานระดับจังหวัดและภาคีเครือข่าย ผ่านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของกระทรวงและหน่วยงานในสังกัด ซึ่งทุกหน่วยงานในสังกัดจะมีส่วนร่วมรับผิดชอบตัวชี้วัดและเป้าหมาย ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ กิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ หลังจากนั้น ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานกำกับติดตามเพื่อเก็บรวบรวมประเด็นการประเมินผลจากการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการของหน่วยงานทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ รวมทั้งมีการประมวลวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ และสรุปนำเสนอต่อผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ

๑.๒ การประเมินผลตัวชี้วัดตามเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยประกอบด้วยเป้าหมายเชิงคุณภาพ จำนวน ๘ เป้าหมาย ได้แก่ ๑) ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ๒) อันดับผลการประเมินด้านการศึกษาของประเทศดีขึ้น (PISA, TIMSS, IMD, World University Ranking) ๓) สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภทมีคุณภาพผ่านการรับรองมาตรฐานทางการศึกษา ๔) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษามีประสิทธิภาพ ทันสมัย เหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการเรียนรู้และการบริหารจัดการการศึกษา ๕) กำลังแรงงานมีคุณภาพ มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของประเทศและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ๖) ผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมีคุณภาพ นำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาสังคมและประเทศ ๗) คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยมีโอกาสได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และ ๘) ภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดการประเมินตามตัวชี้วัด ได้แก่

๑) คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการทดสอบระดับชาติ (ค่าเป้าหมาย : ร้อยละ ๕๕)

จากผลการทดสอบระดับชาติการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ

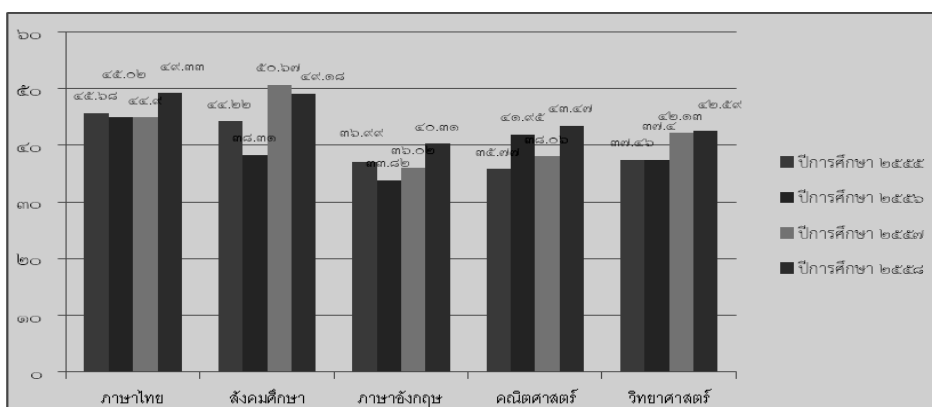
การศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระหลัก คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ยังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก โดยคะแนนเฉลี่ย ๕ วิชาหลักในภาพรวมและแต่ละรายวิชา ยังต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ แม้ว่าในปี ๒๕๕๘ ทั้ง ๓ ระดับชั้นจะมีคะแนนเฉลี่ย ๕ วิชาหลักในภาพรวมและคะแนนเฉลี่ยของแต่ละรายวิชาโดยส่วนมากเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๗ มีรายละเอียดดังนี้

๑.๑) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีคะแนนเฉลี่ย ๕ วิชาหลักในปี ๒๕๕๘ อยู่ระหว่าง ๔๐.๓๑ - ๔๙.๓๓ และคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ที่ ๔๔.๙๗ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๗ ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๔๒.๓๕ โดยมีวิชาสังคมศึกษาเพียงวิชาเดียวที่คะแนนเฉลี่ยลดต่ำกว่าปี ๒๕๕๗ จาก ๕๐.๖๗ ลดลงเป็น ๔๙.๑๘

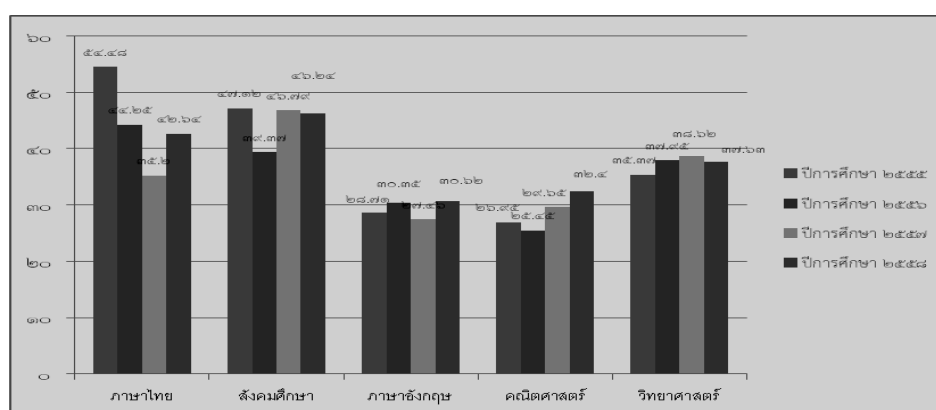
๑.๒) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ คะแนนเฉลี่ย ๕ วิชาหลักในปี ๒๕๕๘ อยู่ระหว่าง ๓๐.๖๒ - ๔๖.๒๔ และคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ที่ ๓๗.๙๐ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๗ ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๓๕.๕๔ โดยวิชาที่ลดต่ำกว่าปี ๒๕๕๗ คือ วิชาสังคมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยลดลงจาก ๔๖.๗๙ เป็น ๔๖.๒๔ และวิชาวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยลดลงจาก ๓๘.๖๒ ลดลงเป็น ๓๗.๖๓

๑.๓) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ คะแนนเฉลี่ย ๕ วิชาหลักในปี ๒๕๕๘ อยู่ระหว่าง ๒๔.๙๘ - ๔๙.๓๖ และคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ที่ ๓๔.๘๐ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๗ ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๓๓.๐๐ โดยมีวิชาภาษาไทยเพียงวิชาเดียวที่มีคะแนนลดต่ำกว่าปี ๒๕๕๗ จาก ๕๐.๗๖ ลดลงเป็น ๔๙.๓๖

แผนภูมิ ๑ : เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘

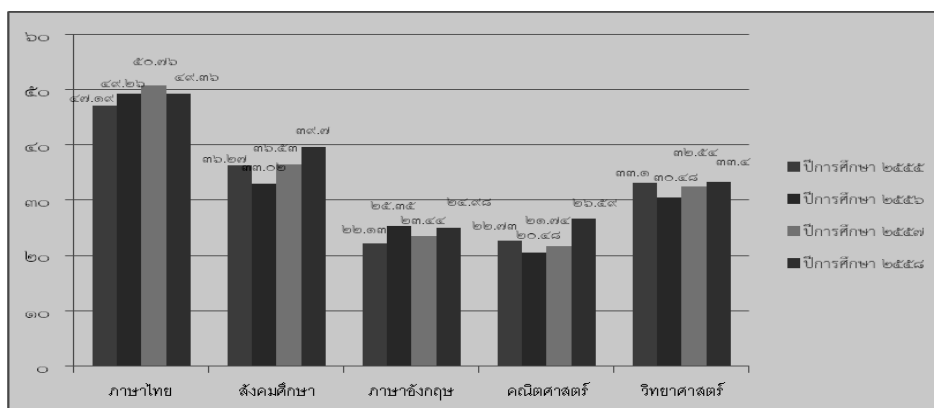

แผนภูมิ ๒ : เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘

แผนภูมิ ๓ : เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘

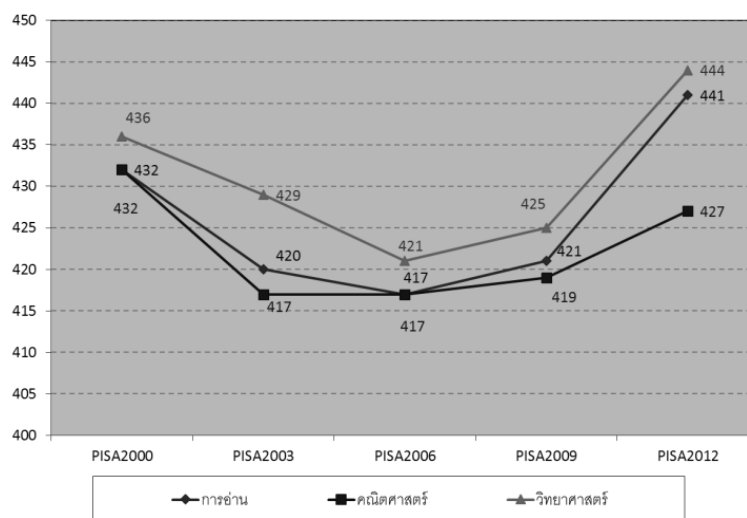

๒) อันดับผลการประเมินด้านการศึกษาระดับนานาชาติ (PISA, TIMSS, IMD, World University Ranking) (คำเป้าหมาย : อยู่ในอันดับที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา)

ผลการประเมินด้านการศึกษาระดับนานาชาติ เพื่อประเมินความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆ พบว่า ยังมีแนวโน้มไม่คงที่ โดยจากการประเมินความสามารถในการแข่งขันของนักเรียนไทยในโครงการ (Programme for International Student Assessment : PISA) ในปี ๒๐๑๒ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๐๐๙ พบว่า มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างชัดเจนในด้านการอ่านและวิทยาศาสตร์ คือ การอ่านสูงขึ้น ๒๐ คะแนน โดยในปี ๒๐๑๒ มีคะแนนเฉลี่ย ๔๔๑ คะแนน เพิ่มขึ้นจาก PISA ๒๐๐๙ ที่มีคะแนนเฉลี่ย ๒๒๑ และวิทยาศาสตร์ สูงขึ้น ๑๙ คะแนน ซึ่งในปี ๒๐๑๒ คะแนนเฉลี่ยวิทยาศาสตร์ของนักเรียนไทย คือ ๔๔๔ คะแนน เพิ่มขึ้นจาก PISA ๒๐๐๙ ที่มีคะแนนเฉลี่ย ๔๒๕ แต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนองค์การความร่วมมือและพัฒนามหาสมุทร (The Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)) ที่มี ๕๐๑ คะแนน ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ เพิ่มขึ้น ๘ คะแนน ในปี ๒๐๑๒ มีคะแนนเฉลี่ย ๔๒๗ คะแนน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๐๐๙ เพียงเล็กน้อยที่มีคะแนนเฉลี่ย ๔๑๙ คะแนน แต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD ที่มีคะแนน ๔๙๔ คะแนน

ในขณะที่ผลการประเมินสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (TIMSS) โดยสมาคมนานาชาติ พบว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ซึ่งเข้าทดสอบในปี ค.ศ. ๒๐๑๑ เป็นปีแรก มีคะแนนเฉลี่ยคณิตศาสตร์อยู่ในลำดับที่ ๓๔ จาก ๕๒ ประเทศที่เข้าร่วมแข่งขันและวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่ ๒๙ ซึ่งคะแนนเฉลี่ยคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มอ่อนที่สุด คะแนนเฉลี่ยวิทยาศาสตร์อยู่ในกลุ่มพอใช้ (FAIR) และเมื่อเปรียบเทียบผลการประเมิน TIMSS ปี ๒๐๐๗ กับ ปี ๒๐๑๑ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ของไทยในภาพรวม พบว่า คะแนนเฉลี่ยลดลงทั้งวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยในปี ๒๐๑๑ วิชาคณิตศาสตร์ลดลง ๑๔ คะแนน และวิชาวิทยาศาสตร์ลดลง ๒๐ คะแนน วิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยลดจาก ๔๔๑ ในปี ๒๐๐๗ เหลือ ๔๒๑ ในปี ๒๐๑๑ และวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยลดจาก ๔๗๑ ในปี ๒๐๐๗ เหลือ ๔๕๑ ในปี ๒๐๑๑ ถูกจัดกลุ่มให้อยู่ในระดับแย่ (poor) ทั้ง ๒ วิชา ซึ่งแนวโน้มเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการประเมินด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน ในตัวชี้วัดคุณภาพการจัดการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดย World Economic Forum : WEF ในปี ๒๐๑๔ - ๒๐๑๕ พบว่า มีอันดับลดลงจากอันดับ ๘๐ เป็น ๘๑

แผนภูมิ ๔ : แสดงผลการประเมินความสามารถในการแข่งขันของนักเรียนไทยในโครงการ PISA
ระหว่างปี ค.ศ.๒๐๐๐ - ๒๐๑๒

๓) สถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทที่เข้ารับการประเมินในแต่ละปีและได้รับการรับรองคุณภาพจาก สมศ. (ค่าเป้าหมาย : ระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ ๙๗ ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ร้อยละ ๘๗ ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ ๙๕ และระดับอุดมศึกษา ร้อยละ ๙๗)

จากผลการประเมินคุณภาพฯ รอบที่สาม (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า สถานศึกษาทุกระดับยังไม่สามารถได้รับการรับรองคุณภาพจาก สมศ. ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีเพียงสถานศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ที่รับการรับรองคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๙๖ และสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรอง คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๒๗ ซึ่งได้รับการรับรองใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ ๙๗ ส่วนสถานศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ได้รับการรับรองคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๑๕ และสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาได้รับการรับรองคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๐๙ ซึ่งยังต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ ๘๗ และ ๙๕ ตามลำดับ

ระดับการศึกษา		รับรองคุณภาพ		รับรอง	รับรองแบบมีเงื่อนไข	ประเมินเพื่อพัฒนา	ไม่รับรอง	สถานศึกษาที่ประเมินแล้ว
		ดี	ดีมาก					
ก่อนประถมศึกษา	จำนวน	๑๕,๖๘๐ แห่ง	๑๑,๖๓๒ แห่ง	๒๗,๓๑๒	ไม่มี เกณฑ์	ไม่มี เกณฑ์	๘๕๕ แห่ง	๒๘,๑๖๗ แห่ง
	ร้อยละ	๕๕.๖๗	๔๑.๓๐	๙๖.๙๖	ไม่มี เกณฑ์	ไม่มี เกณฑ์	๓.๐๔	
ประถม-มัธยม	จำนวน	๒๑,๕๖๐ แห่ง	๒,๕๕๘ แห่ง	๒๔,๑๑๘	ไม่มี เกณฑ์	ไม่มี เกณฑ์	๗,๙๗๕ แห่ง	๓๒,๐๙๓ แห่ง
	ร้อยละ	๖๗.๑๘	๗.๗๙	๗๕.๑๕	ไม่มี เกณฑ์	ไม่มี เกณฑ์	๒๔.๘๕	
อาชีวศึกษา	จำนวน	๕๓๑ แห่ง	๗๕ แห่ง	๖๐๙	ไม่มี เกณฑ์	ไม่มี เกณฑ์	๑๔๒ แห่ง	๗๕๑ แห่ง
	ร้อยละ	๗๐.๗๑	๙.๙๙	๘๑.๐๙	ไม่มี เกณฑ์	ไม่มี เกณฑ์	๑๘.๑๙	
อุดมศึกษา	จำนวน	๑๑๑ แห่ง	๓๐ แห่ง	๑๔๑	๑ แห่ง	๒ แห่ง	๔ แห่ง	๑๔๘ แห่ง
	ร้อยละ	๗๕.๐๐	๒๐.๒๗	๙๕.๒๗	๐.๖๘	๔.๓๕	๒.๐๗	
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	จำนวน	๕๙๙ แห่ง	๑๑๘ แห่ง	๗๑๗	ไม่มี เกณฑ์	ไม่มี เกณฑ์	๙ แห่ง	๗๒๖ แห่ง
	ร้อยละ	๘๒.๕๑	๑๖.๒๕	๙๘.๗๖	ไม่มี เกณฑ์	ไม่มี เกณฑ์	๑.๒๔	

ตาราง ๑ : แสดงร้อยละของสถานศึกษาที่ผ่านการรับรองคุณภาพมาตรฐานจากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) จำแนกตามระดับการศึกษา

๔) สถานศึกษาทุกระดับและประเภทจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book, e-Learning) (คำเป้าหมาย : -)

มีหน่วยงานและสถานศึกษาที่ได้รับบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา (MOE-Net) สามารถใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ทั้งในระบบออนไลน์และออฟไลน์ จำนวน ๓๖,๖๙๑ แห่ง ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓๑,๐๓๒ แห่ง สถานศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน ๑๒๕ แห่ง สำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน ๑๒ แห่ง สำนักงาน กศน. จังหวัด อำเภอบึง และตำบล จำนวน ๕,๐๓๗ แห่ง และอื่นๆ อีก ๑๘๕ แห่ง นอกจากนี้ได้ส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบทางไกลผ่านดาวเทียมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก จำนวน ๑๕,๓๖๙ แห่ง สถานศึกษาอาชีวศึกษา ๔๒๑ แห่ง มีการติดตั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์และระบบ e-DLTV เพื่อพัฒนาอาชีพรองรับการเรียนรู้แบบ mobile-Learning และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในห้องเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยใช้ระบบ e-learning บนเว็บไซต์การเรียนการสอน รวมทั้งดำเนิน

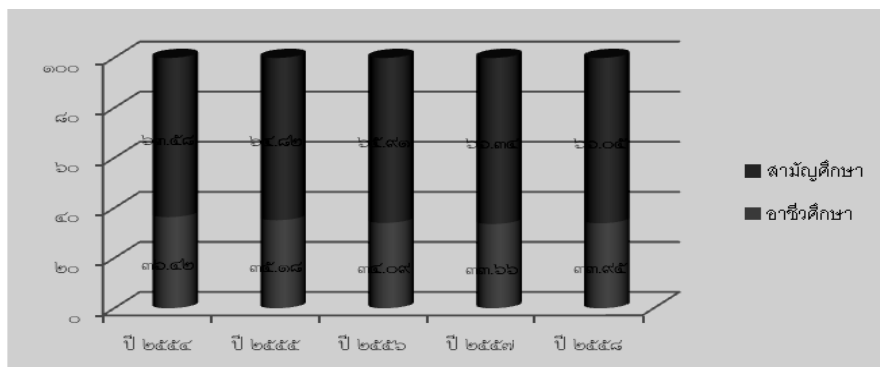
โครงการเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา (UniNet) ซึ่งมีสถาบันการศึกษา/วิทยาเขต/ศูนย์ ที่เข้ารับบริการจำนวน ๑๐,๗๒๔ แห่งทั่วประเทศ และโครงการเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยไทย โดยมีฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการ จำนวน ๑๔ ฐาน มีบทความในฐานข้อมูลที่เข้าถึง จำนวน ๒๗,๓๙๐,๐๕๘ เรื่อง

๕) ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษาที่เข้าสู่ตลาดแรงงานมีสมรรถนะ เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้ (ค่าเป้าหมาย : ร้อยละ ๗๖)

จากข้อมูลผลการประเมินภายนอกรอบสอง (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๕๓) ของ สมศ. พบว่า ในมาตรฐานด้านผู้จบการศึกษา/คุณภาพบัณฑิต สถาบันอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพระดับดี/ดีมาก ในเรื่อง ที่ผู้จบการศึกษาระดับ ปวช. และ ปวส. ได้งานทำภายใน ๑ ปี รวมทั้งการประกอบอาชีพอิสระ มีร้อยละ ๗๓.๐ และ ๗๔.๙ ตามลำดับ และเป็นที่พึงพอใจของนายจ้างและผู้ประกอบการ มีร้อยละ ๙๑.๑ ส่วนสถาบัน อุดมศึกษาที่มีคุณภาพระดับดี/ดีมาก ในเรื่อง ที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำภายใน ๑ ปี รวมทั้งการประกอบ อาชีพอิสระ มีร้อยละ ๗๓.๐ และ ๗๔.๙ ตามลำดับ และเป็นที่พึงพอใจของนายจ้างและผู้ประกอบการ ร้อยละ ๙๓.๒ สำหรับผลการประเมินภายนอก รอบ ๓ อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูล

๖) สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา (ค่าเป้าหมาย : ๔๕ ต่อ ๕๕)

แผนภูมิ ๕ : แสดงสัดส่วนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษาต่อสายสามัญศึกษา

สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสายสามัญในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘ มีแนวโน้มลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๕๔ มีสัดส่วนที่ร้อยละ ๓๖.๔๒ และลดลงในปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ เป็นร้อยละ ๓๕.๑๘, ๓๕.๐๙, ๓๕.๖๖ และ ๓๕.๑๘ ตามลำดับ

๗) ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เผยแพร่ในวารสารหรือนำไปใช้อ้างอิงในระดับชาติ หรือนานาชาติ หรือนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดในเชิงพาณิชย์ (ค่าเป้าหมาย : มีผลงานวิจัยถ่ายทอด เทคโนโลยีและสร้างองค์ความรู้ ๒,๔๐๕ เรื่อง และผลงานวิจัยด้านการรักษาพยาบาล ๗๐๐ เรื่อง)

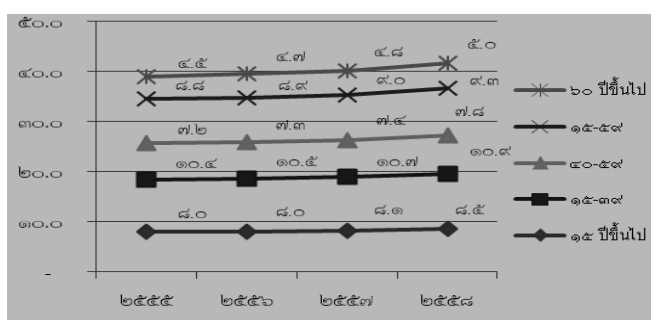
จากข้อมูลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๗ พบว่า การผลิตผลงานวิจัยถ่ายทอด เทคโนโลยีและสร้างองค์ความรู้ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและสามารถดำเนินการได้สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ ๒,๔๐๕ เรื่อง โดยในปี ๒๕๕๕ มีผลงานวิจัยถ่ายทอดเทคโนโลยีและสร้างองค์ความรู้ จำนวน ๒,๔๓๘ เรื่อง

ปี ๒๕๕๖ มีจำนวน ๒,๗๐๕ เรื่อง และปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๔,๒๒๖ เรื่อง ซึ่งในปี ๒๕๕๗ ได้มีการรวมผลงานวิจัยของระดับอาชีวศึกษาประกอบด้วย จึงทำให้มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นว่าปีอื่นๆ สำหรับผลงานวิจัยด้านการรักษาพยาบาล พบว่า ในปี ๒๕๕๗ มีผลงานวิจัยจำนวน ๘๗๑ เรื่อง สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ ๗๐๐ เรื่อง

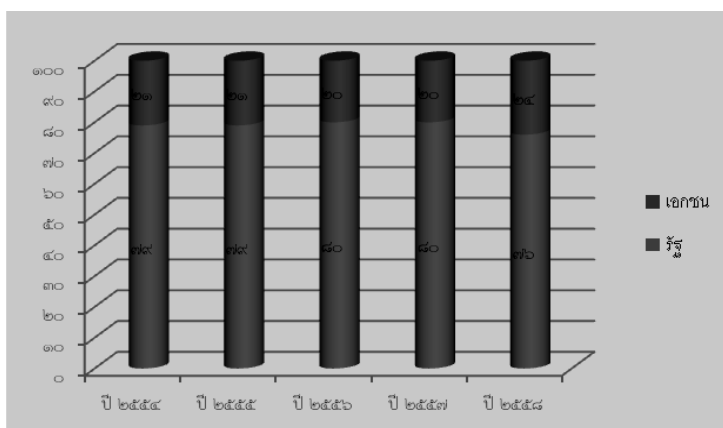
๘) ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย (ค่าเป้าหมาย : ๑๒ ปี ในปี ๒๕๕๙)

คนไทยมีการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยปีการศึกษาเฉลี่ยในช่วงอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี ในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ จาก ๘.๘ ปี เป็น ๘.๙ ปี ๙.๐ ปี และ ๙.๓ ปี ตามลำดับ แต่ยังห่างไกลจากเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ ๑๒ ปี ในปี ๒๕๕๙

แผนภูมิ ๖ : แสดงปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยในปี พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๘

แผนภูมิ ๗ : แสดงสัดส่วนผู้เรียนเอกชนต่อรัฐ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘

๙) กำลังแรงงานที่จบการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป (ค่าเป้าหมาย

: ร้อยละ ๓๖)

กำลังแรงงานที่จบการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในช่วง ๔ ปีแรกของแผน (ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕๓, ๓๔.๓๗, ๓๕.๓๘ และ ๓๖.๒๙ ตามลำดับ ซึ่งในปี ๒๕๕๘ สามารถดำเนินการได้สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ ๓๖

๑๐) สัดส่วนผู้เรียนในสถานศึกษาของเอกชนต่อรัฐ (ค่าเป้าหมาย : ๓๐ ต่อ ๗๐)

สถานศึกษาเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น แต่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยสัดส่วนผู้เรียนในสถานศึกษาเอกชนในปี ๒๕๕๕ มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ ๒๑ ในปี ๒๕๕๖ และปี ๒๕๕๗ มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ ๒๐ และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๔ ในปี ๒๕๕๘

๑๑) ภาศึเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (ค่าเป้าหมาย : -)

ภาศึเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมจัดหรือสนับสนุนการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีศูนย์การเรียนรู้ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม ๓๒๑ แห่ง จำแนกเป็น สถานประกอบการ จำนวน ๓๐ แห่ง ครอบครัว ๒๘๔ บุคคล ๒ แห่ง องค์กรชุมชน ๕ แห่ง มีนักเรียนรวม ๔,๘๐๖ คน สำหรับการจัดการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา ๒๕๕๗ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา รวม ๓,๕๐๖ แห่ง ประเภทอาชีวศึกษา จำนวน ๔๔๕ แห่ง มีนักเรียนรวมจำนวน ๒,๒๘๖,๒๕๗ คน รวมทั้งมีสถานประกอบการร่วมจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีในปี ๒๕๕๗ จำนวน ๘,๐๙๘ แห่ง และปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑๐,๕๒๗ แห่ง ส่วนในระดับอุดมศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนจำนวน ๗๑ แห่ง มีนักศึกษาจำนวน ๒๘๙,๙๑๗ คน

ศูนย์การเรียนรู้ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวนศูนย์การเรียนรู้ (แห่ง)	จำนวนผู้เรียน (คน)
สถานประกอบการ	๓๐	๔,๑๖๗
ครอบครัว	๒๘๔	๔๘๐
บุคคล	๒	๔๕
องค์กรชุมชน	๕	๑๑๔
รวม	๓๒๑	๔,๘๐๖

ตาราง ๒ : แสดงจำนวนศูนย์การเรียนรู้และจำนวนผู้เรียน ที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

จากการประเมินผลในข้างต้น พบว่า การบรรลุเป้าหมายหลักการพัฒนาของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) สามารถดำเนินการได้บรรลุผลตามค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดหลักของแผนฯ ได้ใน ๒ ตัวชี้วัดคือ ตัวชี้วัดที่ ๗ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เผยแพร่ ในวารสารหรือนำไปใช้อ้างอิงในระดับชาติหรือนานาชาติ หรือนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดในเชิงพาณิชย์ และตัวชี้วัดที่ ๙ ร้อยละของกำลังแรงงานที่จบการศึกษา ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการสามารถดำเนินการได้สูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดไว้

๒. สถานภาพของกระทรวงศึกษาธิการด้านต่างๆ ในปัจจุบัน

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดและส่งเสริม สนับสนุน การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ภายใต้กรอบกฎหมายที่กำหนด โดยมีบทบาทหลักในการดำเนินการตาม นโยบายของรัฐบาลด้านการศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งยังมีส่วนร่วม ในการขับเคลื่อนการดำเนินการนโยบายด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งในปัจจุบันสามารถ

สรุปเป็นภาพรวมสถานภาพการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมต่อเด็กนักเรียน เยาวชน และประชาชน ตามพันธกิจของกระทรวงในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพการศึกษา ด้านโอกาสทางการศึกษา และด้านการบริหารจัดการการศึกษา โดยสังเขปได้ดังนี้

๒.๑ ด้านคุณภาพการศึกษา

๑) การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยจัดตั้งศูนย์ขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา บรรจุปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับ และฝึกอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดไปสู่ผู้เรียนนำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งมีการประเมินตามเกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และบริหารจัดการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง จำนวน ๑๔,๘๕๒ แห่ง

๒) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ดำเนินการแก้ไขปัญหาเด็กประถมอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ โดยจัดทำโครงการพลิกโฉมโรงเรียน ป.๑ อ่านออกเขียนได้ใน ๑ ปี ตามแนวทางพัฒนาการทางสมอง (Brain - based - Learning : BBL) โดยจัดอบรมทางไกลผ่านดาวเทียมด้วยระบบ DLTV ให้กับผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนภาษาไทย ชั้น ป.๑ ทั่วประเทศ รวม ๖๕,๐๐๐ คน และจัดอบรมหลักสูตรการพัฒนาวิทยากรแกนนำ (Master Trainer) ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยการแจกลูกสะกดคำ แจกหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่แก่นักเรียนชั้น ป.๑ - ป.๓ ทุกคนทุกโรงเรียน แจกหนังสือคู่มือการสอนให้แก่ครูผู้สอน จัดทำสื่อ/นวัตกรรมการแก้ปัญหาการอ่านการเขียนภาษาไทยให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกโรง และได้มีการติดตามเร่งรัดพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนเชิงประจักษ์ ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑ ให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละช่วงวัย เน้นการเพิ่มพูนความรู้และเสริมสร้างกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ดำเนินการพัฒนาและขับเคลื่อนการจัดเรียนการสอนประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมืองในทุกระดับการศึกษา โดยมีการดำเนินการสำคัญ อาทิ จัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง จัดอบรมวิทยากรแกนนำ ปลุกจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม นำค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการไปสู่การปฏิบัติ ที่สำคัญได้ดำเนินโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ (Moderate Class More Knowledge) ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์เสริมทักษะการเรียนรู้นอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยปรับตารางเรียนของนักเรียนชั้น ป.๑ - ป.๖ และ ม.๑ - ม.๓ และปรับกระชับหลักสูตร เนื้อหาที่ “ต้องรู้” และ “ควรรู้”

๓) การผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยจัดทำยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาครู (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๗๒) ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์คือ ๑) การปฏิรูประบบและรูปแบบการผลิตครู ๒) การปฏิรูประบบและรูปแบบการพัฒนาครู ๓) การปฏิรูประบบการใช้ครูและระบบบริหารงานบุคคลของครู ๔) การปฏิรูประบบการวิจัยของสถาบันผลิตและพัฒนาครู และ ๕) การสร้างกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

๔) การส่งเสริมการอาชีวศึกษา และเร่งผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาประเทศ โดยดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาผ่านโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) มีผู้เรียนสนใจสมัครเข้าร่วมโครงการแล้วใน ๕๘๘ สถานศึกษา จำนวน ๓๐,๔๐๕ คน พัฒนาผู้บริหาร ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการ ในด้านต่างๆ ดำเนินการปรับสภาพลักษณะนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษาโดยจัดศูนย์อาชีวะอาสาในช่วงเทศกาลต่างๆ ดำเนินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) ในส่วนของผลิต

กำลังคนด้านอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของการพัฒนาประเทศ ได้ดำเนินโครงการอาชีวศึกษา มาตรฐานสากล โดยศึกษาจุดเด่นของประเทศต่างๆ มาปรับใช้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษาอาชีวศึกษา จัดการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการในสถาบัน การอาชีวศึกษา จำนวน ๙ สถาบัน ๑๖ สาขาวิชา รวม ๔๓ หลักสูตร ผลักดันการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยจัดทำคู่มือสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้กับสถานประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จัดทำ ความร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผลิตกำลังคนรองรับภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และภาค บริการของประเทศ โดยสถาบันการอาชีวศึกษา ๑๘ แห่ง จับคู่กับหอการค้ากลุ่มจังหวัด ๑๘ จังหวัด รวมทั้ง สร้างหลักสูตรใหม่รองรับความต้องการของประเทศพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน พัฒนาการจัดอาชีวศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่เขตชายแดนของประเทศ

๕) การจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ ในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubator : UBI) จำนวน ๗๒ แห่ง สามารถสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ จำนวน ๑๒๐ คน และเตรียมพัฒนา เป็นบริษัทธุรกิจเต็มรูปแบบในอนาคต จำนวน ๖๙ คน ดำเนินโครงการพัฒนาและสร้างผู้ประกอบการโดยใช้ความรู้ ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นฐาน จัดทำหลักสูตรการอบรมทักษะการประกอบอาชีพระยะสั้นเบื้องต้นเชิง สร้างสรรค์ให้กับนักศึกษาและประชาชน จำนวน ๒,๔๘๐ คน

๖) การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและ พัฒนา และนวัตกรรม โดยส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ พัฒนาและ ขยายผลอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์สำหรับเยาวชน โดยคัดเลือกนักเรียนเข้าโครงการ อัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน ๔,๔๓๐ คน ร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนา กับ หน่วยงานต่างๆ พัฒนางานวิจัยดำเนินงานในรูปแบบ “ภาควิชาสถาบันอุดมศึกษา” มีสถาบันอุดมศึกษา/วิจัย เข้า ร่วมดำเนินการกับศูนย์ความเป็นเลิศ ๑๑ ศูนย์ จำนวน ๒๓ สถาบัน และจัดค่ายวิทยาศาสตร์เยาวชนภูมิภาค เอเชีย (Asian Science Camp ๒๐๑๕) มีนักเรียนนักศึกษา ครูอาจารย์ เข้าร่วมกว่า ๗๐๐ คน จาก ๓๐ ประเทศ ในภูมิภาคแถบเอเชียแปซิฟิก

๒.๒ ด้านโอกาสทางการศึกษา

๑) การเสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้แก่ผู้ยากจนหรือ ด้อยโอกาส โดยได้ดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับ อนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างเสนอขอทบทวนอัตราเงินอุดหนุนรายหัวที่เหมาะสม สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนทุนการศึกษาต่างๆ เช่น กองทุน เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งปัจจุบันมีผู้กู้ยืมจำนวน ๗๓๙,๐๗๒ ราย และกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับ รายได้ในอนาคต (กรอ.) มีผู้กู้ยืมจำนวน ๖๗,๐๖๒ ราย ขยายโครงการทุนการศึกษาเฉลิมราชกุมารระยะที่ ๒ จำนวน ๖,๐๐๐ ทุน ที่สำคัญได้ขยายผลโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อแก้ปัญหา ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน ๑๕,๓๖๙ โรงเรียน และดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่าน เทคโนโลยีสารสนเทศ เป้าหมายโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ จำนวน ๑๕,๕๕๓ แห่ง เป็นต้น

๒) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ สตรี และเด็ก โดยดำเนินการต่างๆ เช่น จัดการศึกษาสายอาชีพเพื่อการมีงานทำของผู้ที่มีความต้องการพิเศษทางการเรียนรู้ (ออทิสติก สมาธิสั้น แอลดี) จัดฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ วิทยาลัยชุมชนจัดการศึกษาและ ให้บริการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ จัดโครงการ ETV เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา นำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือที่เหมาะสมมาพัฒนาสื่อช่วยสอนสำหรับครู และเพื่อใช้ในการเรียนรู้ด้วย

ตนเองโดยได้ผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาใน ๓ วิชาที่สำคัญ คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ รวม ๕๔ รายการ ขยายช่องทางเลือกในการเรียนรู้ผ่านสื่อรายการทางช่อง ETV ทั่วประเทศ มีผู้เข้าชม รวม ๑๗๒,๑๗๕ คน พร้อมทั้งจัดทำสื่อ DVD ประกอบการรับชมรายการ จำนวน ๕๔๐,๐๐๐ แผ่น

๓) การจัดระบบฝึกอาชีพเชิงพื้นที่เพื่อเพิ่มโอกาสคนพื้นที่ให้เข้าสู่อาชีพพื้นที่ โดยดำเนินการต่างๆ เช่น จัดกระบวนการเรียนการสอนใน กศน.ตำบล ภายใต้โครงการหนึ่งคนหนึ่งอาชีพ จำนวน ๗,๔๒๔ แห่ง ในพื้นที่ ๕ ภูมิภาค จัดโครงการอุดมศึกษาสร้างความรู้ สร้างอาชีพ สร้างความสุข เพื่อฝึกอาชีพระยะสั้นในพื้นที่ให้บริการของวิทยาลัยชุมชน ๒๐ แห่ง จำนวน ๗๕ กิจกรรม มีผู้สนใจบริการ ๒,๘๙๒ คน จัดศูนย์ฝึกอบรมอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ๒๘๘ แห่ง โดยมีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๑๐,๗๒๕ คน

๔) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจัดบริการการศึกษาต่อเนื่องให้กับประชาชน จำนวน ๓๖๓,๑๒๘ คน ดำเนินโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน โดยมี กศน.ตำบล ที่ตั้งอยู่ในวัดจำนวน ๒,๐๙๓ แห่ง จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับผู้สูงอายุรวมทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๑,๒๖๒ คน

๕) การดำเนินงานโครงการ ๑ อำเภอ ๑ ทุน โดยสนับสนุนทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบันมีผู้รับทุนจำนวนทั้งสิ้น ๔,๓๕๐ คน ซึ่งจากการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามประเมินผลความสำเร็จโครงการฯ พบว่าเป็นโครงการที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำของผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่มีฐานะยากจนให้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

๒.๓ ด้านการบริหารจัดการการศึกษา

๑) การแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยปรับโครงสร้างและระบบการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยจัดตั้งศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือ “กระทรวงศึกษาธิการส่วนหน้า” ณ สำนักงานศึกษาธิการภาค จังหวัดยะลา เสริมสร้างขวัญกำลังใจและช่วยเหลือเยียวยา โดยมอบทุนการศึกษารายปี ปัจจุบันมีทายาทผู้ได้รับผลกระทบที่ขอรับทุน จำนวน ๙,๘๒๑ คน จัดตั้งศูนย์ครูใต้ที่จังหวัดยะลาและนราธิวาส เพื่อความปลอดภัยและเป็นการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ติดตั้งกล้อง CCTV ในสถานศึกษาที่อยู่ในจังหวัดชายแดนใต้ ทั้งในโรงเรียนประถมศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา จำนวน ๑,๐๙๒ แห่ง ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมรั้วโรงเรียนและซ่อมแซมบ้านพักครู รวม ๓๓๐ หลัง รวมทั้งยกระดับความสามารถและอัจฉริยภาพทางด้านกีฬาจัดโครงการ “สานฝันการกีฬาสู่ระบบการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้” เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดความสามัคคี ซึ่งในระยะยาวจะดำเนินการต่อยอดการรับนักเรียนที่จบการศึกษามาเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และมอบทุนการศึกษาทั้งในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

๒) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยจัดให้มีโครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน เพื่อต้องการส่งเสริมการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษารองรับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาระยะเวลา ๓ ปีต่อเนื่อง (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐) ในโรงเรียนนาร่องจำนวน ๓๐๐ แห่ง และส่งเสริมภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอาชีวศึกษา รวมทั้งขยายความร่วมมือด้านการศึกษา โดยจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินความร่วมมือกับประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม ของมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษา

๓) การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน โดยได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรการควบคุมการจัดทำโครงการที่มีวงเงินสูง การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา

สถาบันการศึกษา และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่น โครงการข้าราชการไทยไร้ทุจริต โครงการส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ โครงการมหาวิทยาลัยโปรงใส บัณฑิตไทยไม่โกง และโครงการโรงเรียนสุจริต เป็นต้น

๔) การจัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘ ภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทั่วประเทศ เพื่อเป็นกลไกในการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาคให้เกิดประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพ รองรับกับกฎหมายคำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ และ ๑๑/๒๕๕๙ โดยสามารถประสานเชื่อมโยงและบูรณาการภารกิจในเรื่องการศึกษาของประเทศที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนสอดคล้องกับแนวทางการบริหารงานโดยประชารัฐ รวมทั้งออกประกาศและคำสั่งกระทรวงฉบับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านบุคลากรตามการจัดตั้งสำนักงานฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๓. แนวโน้มการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในอนาคต

กระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยยกระดับคุณภาพการศึกษาที่เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่ผู้เรียนและประชาชนทุกคน เพื่อให้การศึกษาเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงและยั่งยืนตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งกลไกการขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายในข้างต้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทุกระดับ ทั้งในระดับส่วนกลาง ระดับภูมิภาค และระดับสถานศึกษา ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป็นประเด็นสำคัญ วัตถุประสงค์ และแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาไว้จำนวน ๑๐ ประเด็น อันประกอบด้วย

๓.๑ การผลิตและพัฒนากำลังคนรองรับการพัฒนาประเทศ เพื่อให้มีกำลังคนที่เพียงพอและมีสมรรถนะ มีขีดความสามารถตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในประเทศ ต่างประเทศและในระดับสากล รองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐบาล โดยมีแนวทางและวิธีในการดำเนินโครงการ ได้แก่ การริเริ่มจัดทำฐานข้อมูลความต้องการด้านแรงงาน โดยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จากนั้นจึงได้จัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการเลือกผลิตและพัฒนา นักศึกษา ครูผู้สอน และสถานศึกษา ให้ตรงกับทิศทางการความต้องการด้านแรงงานตามข้อมูลที่มีเน้นการผลิตนักศึกษาตามความถนัดและความเป็นเลิศของแต่ละสถานศึกษา กำหนดบทบาทของสถานศึกษาในการผลิตนักศึกษาให้ชัดเจน ที่สำคัญคือการเร่งประสานงานกับภาคเอกชนเข้ามาร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนทวิภาคี การบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานร่วมกับสถานประกอบการ นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการฝึกทักษะอาชีพระยะสั้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และการมีงานทำให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดทำข้อกำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการรับรองมาตรฐานฝีมือ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการใช้ประกอบการพิจารณาตอบแทนที่เหมาะสมกับสมรรถนะฝีมือการทำงานจริง

๓.๒ การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียน ครู ผู้ปกครองมีความสุข ผู้เรียนได้รับการพัฒนาครอบคลุมใน ๔ ด้านคือ Head Heart Hand Health ประชาชนได้รับการพัฒนาทักษะและพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย สามารถแสวงหาองค์ความรู้ได้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน มีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ไทย มีค่านิยมที่ถูกต้องตามค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ โดยมีแนวทางและวิธีในการดำเนินโครงการ ได้แก่ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้ ทั้งในระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และการศึกษานอกระบบ ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการการคิด วิเคราะห์ สามารถใช้หลักเหตุและผลในการตัดสินใจ ปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียนในระดับชั้น ป.๑ - ม.๓ โดยปรับตารางเรียนให้สอดคล้องกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ยกกระดานใช้ภาษาอังกฤษในสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรม ใช้ระบบสะเต็มศึกษา (STEM Education) เพื่อยกระดับการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระวิชาให้มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

๓.๓ การปรับปรุงระบบงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการศึกษา เพื่อให้การบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ซึ่งสถานศึกษาควรจะสามารถได้รับการจัดสรรทรัพยากรอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และมีการบริหารเบิกจ่ายงบประมาณที่ได้รับอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ โดยมีแนวทางและวิธีในการดำเนินโครงการ ได้แก่ การปรับบทบาทหน่วยงานส่วนกลางในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำกับนโยบาย (Policy Maker) ผู้กำกับคุณภาพและมาตรฐาน (Regulator) และผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Promoter) จากบทบาทที่ได้ดำเนินการอยู่เดิม รวมทั้งเน้นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา (Operator) ลงไปให้สถานศึกษา ทบทวนหลักเกณฑ์การบริหารกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาและปรับปรุงหลักเกณฑ์เงื่อนไขการจัดสรรทุนเพื่อให้เป็นกลไกในการผลิตกำลังคนตามความต้องการของประเทศ การพิจารณาปรับปรุง เงินอุดหนุนเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานะและบริบทในปัจจุบัน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมระดมทุนเพื่อการศึกษา

๓.๔ การพัฒนาระบบตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้กระบวนการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอกมีความสอดคล้องกัน มีกลไกการประเมินฯ ที่มีประสิทธิภาพ โดยไม่เป็นการเพิ่มภาระงานแก่ครูผู้สอน และมุ่งหวังให้สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินสามารถมีคุณภาพเทียบเคียงได้ในระดับสากล ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยมีแนวทางและวิธีในการดำเนินโครงการ ได้แก่ จัดตั้งคณะทำงานร่วมกับสำนักงานรับรองคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวัดผลร่วมกันให้มีมาตรฐาน มีความครอบคลุม มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และมีกระบวนการประเมินฯ ที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน รวมทั้งดำเนินการวิเคราะห์ผลการประเมินการแข่งขันด้านการศึกษาระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาเครื่องมือวัดผลที่ได้มาตรฐานสากล ที่สำคัญคือการส่งเสริมความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษาให้มีบทบาทในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มากขึ้น ปรับปรุงระบบการนิเทศครูและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพิ่มการกำกับตรวจสอบคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาให้เข้มข้นและเป็นรูปธรรม

๓.๕ การยกระดับระบบสื่อสารและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษานำระบบ ICT มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ การบริการทางวิชาการ และบริหารจัดการ มีโครงข่ายสัญญาณสำหรับการทำงานที่มีเสถียรภาพ สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็วและทั่วถึง รวมทั้งมีระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัยน่าเชื่อถือ สำหรับสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารในทุกระดับ โดยมีแนวทางและวิธีในการดำเนินโครงการ ได้แก่ การจัดทำแผนแม่บท ICT ด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อใช้เป็นกรอบให้หน่วยงานในสังกัดสามารถดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีเอกภาพ ไม่เกิดความซ้ำซ้อนของงบประมาณและพื้นที่ในการดำเนินงานอย่างที่ผ่านมา พิจารณาดูณาการ Hardware Software Peopleware Network และงบประมาณด้าน ICT ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นระบบ พัฒนาและจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการศึกษา

ที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม และให้จัดตั้งกองทุน ICT เพื่อการศึกษา ส่งไปยังสถานศึกษาโดยตรงเพื่อเร่งรัดยกระดับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

๓.๖ การพัฒนาระบบการผลิต การสรรหา และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนที่ดีขึ้น ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพและปริมาณตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งได้รับการพัฒนาทางวิชาชีพ มีจรรยาบรรณ มีสวัสดิการและคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนเพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางและวิธีในการดำเนินโครงการ ได้แก่ การคัดสรรคนเก่งคนดีให้เข้ามาเป็นครู และจัดส่งไปปฏิบัติงานในท้องถิ่นของตนเองเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนา การจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางของครูทุกสังกัดให้เป็นปัจจุบัน ให้สามารถเชื่อมโยงและนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ การลดภาระงานของครูที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน การให้สถาบันอุดมศึกษาเข้ามามีส่วนช่วยในการปรับบทบาทของครูให้เป็น Facilitator, Motivation, Inspiration, Coaching การปรับหลักเกณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการสรรหา คัดกรองผู้ประกอบวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานและความยืดหยุ่นไปพร้อมๆ กัน การปรับวิธีการประเมินเพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะครูให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูโดยส่งเสริมให้ครูดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๗ การพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการในกระทรวง

ศึกษาธิการเกิดเอกภาพ มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล สามารถนำยุทธศาสตร์และแผนงานที่กระทรวงกำหนดไว้ ไปบูรณาการการทำงานร่วมกันได้อย่างคุ้มค่า ปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายและสนองตอบต่อนโยบายของรัฐบาลได้เกิดผลผลิตผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม และทั้งนี้ให้สามารถกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางและวิธีในการดำเนินโครงการ ได้แก่ การปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการที่ยืดประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำกลไกการบริหารจัดการการศึกษาในระดับพื้นที่ที่เหมาะสม เร่งรัดการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาลงไปในพื้นที่อย่างแท้จริง ทั้งในด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคลากร รวมทั้งการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างภาครัฐและเอกชน

๓.๘ การสร้างการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

นักเรียนทุกระดับชั้นได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสิทธิที่กำหนดไว้ ประชาชนทุกกลุ่มทุกวัยได้รับโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยมีแนวทางและวิธีในการดำเนินโครงการ ได้แก่ พัฒนาโรงเรียนต้นแบบที่มีคุณภาพสำหรับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมด้วยระบบ DLTV และ DLIT ไปยังโรงเรียนทั่วประเทศ จัดระบบติดตาม ช่วยเหลือ ดูแลเด็กที่ออกจากคันให้ได้กลับมารับการศึกษาจนจบการศึกษา จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ผูกอบรมทักษะอาชีพให้กับประชาชนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (กศน. ตำบล) เป็นฐาน และพัฒนาระบบเทียบโอนผลการเรียน จัดหาทุนและแหล่งเงินทุนทางการศึกษา สนับสนุนให้เด็กพิการได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้เด็กด้อยโอกาสสามารถเข้ารับการศึกษได้ตามบริบทและอัตลักษณ์ของตน และจัดตั้งศูนย์ครูผู้สูงอายุ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งสร้างองค์ความรู้ของชุมชนและท้องถิ่น

๓.๙ การพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้มีการจัดการศึกษาที่เหมาะสม

สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ขนบธรรมเนียม อัตลักษณ์และความต้องการของพื้นที่ ผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ประชาชนในจังหวัด

ชายแดนภาคใต้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีแนวทางและวิธีในการดำเนินโครงการ ได้แก่ พัฒนาหลักสูตรที่หลากหลายเป็นไปตามบริบทและอัตลักษณ์ของพื้นที่ ขยายผลใช้การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม DLTV และส่งเสริมการพัฒนาด้านกิจกรรมการกีฬาเข้ามาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน ปรับปรุงการบริหารจัดการเงินอุดหนุนทางการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพ สร้างขวัญกำลังใจและเพิ่มสวัสดิการให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุนทุนการศึกษาให้กับทายาทผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ

๓.๑๐ การวิจัยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อสร้างนวัตกรรมองค์ความรู้ ที่นำไปใช้เป็นแนวทางตอบสนองต่อโจทย์ปัญหาความต้องการของประชาชน ท้องถิ่น ประเทศชาติ และสามารถนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ เพิ่มมูลค่าสินค้าส่งออกของประเทศ โดยมีแนวทางและวิธีในการดำเนินโครงการ ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนา คณาจารย์ อาจารย์ และนักวิจัยในสถานศึกษาให้มีศักยภาพทัดเทียมกับนานาชาติ จัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ เพื่อกำหนดเทคโนโลยีสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ สนับสนุนต่อยอดการวิจัยทางการแพทย์ การรักษาพยาบาล และการส่งเสริมสุขภาพ สนับสนุนการให้บริการทางวิชาการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับชุมชน และพัฒนานวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้แข่งขันในภาคธุรกิจและภาคสังคมกับประเทศอื่นๆ

นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนด **แผนงานสำคัญ**ที่จะต้องผลักดันให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะต้องดำเนินการให้เกิดผลลัพธ์/ผลผลิต โดยได้วางเป้าหมายในมิติด้านเวลาไว้จำนวน ๑๑ แผนงาน ดังนี้

แผนงานที่ ๑ ภายใน ๑ ปี ให้เด็กทุกคนได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน โดยเน้นการดำเนินการ Mapping ข้อมูล และวางแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหา/จัดระบบเด็กไทยที่ไม่เข้าสู่ระบบการศึกษา เด็กที่ตกหล่น เด็กออกกลางคัน เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส ที่สำคัญคือการใช้ประโยชน์จาก DLTV, DLIT ในการเข้าถึงการศึกษาสำหรับโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนทั่วไป

แผนงานที่ ๒ ภายใน ๕ ปี ส่งเสริมให้ครูใช้ศักยภาพในการสอนอย่างเต็มที่ โดยเน้นให้ครูที่ได้รับวิทยฐานะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้เครือข่ายอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงช่วยพัฒนาครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนงานที่ ๓ ภายใน ๑ ปี มีอัตรากำลังครูครบตามเกณฑ์ ซึ่งมีผลต่อการแก้ปัญหาโรงเรียนที่มีจำนวนครูขาดและเกิน และสัดส่วนจำนวนครูต่อห้องเรียนที่เหมาะสม ภายใน ๒ ปี มีครูประจำชั้นครบทุกห้อง และภายใน ๕ - ๑๐ ปี มีครูตรงสาขาในการจัดการเรียนการสอน

แผนงานที่ ๔ ภายใน ๒ ปี ให้เด็กเรียนท่องจำในสิ่งที่ควรจำ และนำสิ่งที่จำไปฝึกคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ครบทุกโรงเรียน โดยขยายผลโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่เน้นปรับโครงสร้างเวลาเรียนให้ชั่วโมงเรียนในห้องเรียนลดลง และชั่วโมงทำกิจกรรมเพิ่มขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงข้อสอบโดยใช้ข้อสอบมาตรฐานกลางในรูปแบบอัตนัยและปรนัยที่เน้นการคิดวิเคราะห์ให้มากขึ้น

แผนงานที่ ๕ ภายใน ๕ ปี ให้มีการเรียนการสอน STEM ศึกษา (Science Technology Engineering and Mathematics) ครบทุกโรงเรียน โดยพัฒนาหลักสูตร ขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอน กำหนดเป้าหมายและจัดทำคู่มือกิจกรรม STEM ศึกษาสำหรับครูและนักเรียนชั้น ป.๑ - ม.๖ รวมทั้งให้มหาวิทยาลัยเป็นพี่เลี้ยง

แผนงานที่ ๖ ภายใน ๓ ปี ยกระดับภาษาอังกฤษให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ

การสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ โดยสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษา ปรับชั่วโมงการเรียนภาษาให้มากขึ้น เน้นการเรียนการสอนสำหรับนำไปใช้สื่อสารจริงมากกว่าหลักไวยากรณ์ จัดทำแอปพลิเคชัน Echo Hybrid, Echo English รวมทั้งพัฒนาครูภาษาอังกฤษผ่านกระบวนการ Boot Camp และขยายผลอย่างต่อเนื่อง

แผนงานที่ ๗ ภายในปี ๒๕๖๐ ปรับระบบการสอบ O - Net ให้เป็นที่ยอมรับ และสะท้อนถึงคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเน้นการออกข้อสอบ O - Net ให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน ให้มีการจัดทำ Item card และการจัดทำ Test Blueprint รวมทั้งให้มีการเฉลยและวิเคราะห์ผลสอบ O - Net เพื่อนำไปใช้วางแผนการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ให้สูงขึ้น

แผนงานที่ ๘ ภายใน ๑๐ ปี ผลิตกำลังคนให้ตรงกับความต้องการของประเทศ โดยจัดทำฐานข้อมูล Demand Side/ Supply Side ให้มีความทันสมัย ให้คณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัดสำรวจความต้องการแรงงานจากสถานประกอบการในแต่ละพื้นที่ของจังหวัด ขณะเดียวกันให้ขยายโครงการทวิภาคี ทวิศึกษา โครงการสหกิจศึกษา หลักสูตรอาชีพระยะสั้น ในโรงเรียนสามัญและ กศน.

แผนงานที่ ๙ ผลิตคนดีออกสู่สังคม โดยดำเนินโครงการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการโรงเรียนคุณธรรม การฟื้นฟูกิจการลูกเสือ เนตรนารีในสถานศึกษา โครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โครงการโตไปไม่โกง กิจกรรมการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของทุกสถานศึกษา

แผนงานที่ ๑๐ ภายในปี ๒๕๖๐ ช่อมบ้านพักครูให้แล้วเสร็จทั้งหมด จำนวน ๔๔,๓๕๙ หลังทั่วประเทศ เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ที่ไม่ใช่ภูมิลำเนาของตนเอง สามารถทำการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กนักเรียนได้อย่างเต็มที่

แผนงานที่ ๑๑ แก้ปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในเรื่องของการวิ่งเต้นโยกย้ายตำแหน่ง การใช้ดุลยพินิจในการลงโทษ การดำเนินการทางวินัย และการตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง/การอุทธรณ์ ต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม และไม่ให้เรื่องค้างค้ำ

๔. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

จากผลการประเมินแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ที่ผ่านมา และการสรุปสถานการณ์ภาพการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการด้านต่างๆ ในปัจจุบัน รวมทั้งแนวโน้มการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ แผนงานที่สำคัญในอนาคตตามข้างต้น จึงสามารถนำมาใช้สรุปวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งในส่วนของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่สำคัญ (SWOT) เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในอนาคตระยะ ๕ ปี ข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้ดังนี้

๔.๑ จุดแข็ง (Strength : S)

๑) ผู้เรียนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

๒) ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้นจากโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่อนุบาลจนถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

๓) คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาในทุกพื้นที่ มีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง ด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลายมากขึ้น เช่น พัฒนาด้วยระบบ TEPE Online

๔) มีการปรับหลักเกณฑ์เพื่อจูงใจให้คนดี คนเก่ง และผู้ที่จบการศึกษาในสาขาวิชาที่ขาดแคลน สามารถเข้ามาประกอบวิชาชีพครูได้

๕) มีสถานศึกษาในสังกัดทุกระดับ ทุกประเภท ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายให้สามารถเข้าถึงบริการทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึงกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

๖) มีหน่วยงานกลางในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกระทรวงเป็นการเฉพาะ

๗) มีการพัฒนาระบบการศึกษาทางไกลเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษา เช่น ระบบ DLIT, DLTV, ETV

๘) มีหน่วยงานทางการศึกษาระดับภูมิภาคและระดับจังหวัด ในการกำกับดูแลการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท เพื่อเป็นกลไกในการประสานงานการจัดการศึกษาให้เกิดความคล่องตัว ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับสภาพบริบทของพื้นที่

๙) มีบุคลากรด้านการวิจัยของสถาบันการศึกษา มีความรู้ความเชี่ยวชาญ เข้าร่วมกับภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมในการผลิตนวัตกรรมที่เพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ

๔.๒ จุดอ่อน (Weakness : W)

๑) ผู้เรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-Net) ในเกือบทุกวิชา โดยเฉพาะในวิชาหลัก คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ ๕๐

๒) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเป็นกำลังแรงงานที่สำคัญ แต่ส่วนใหญ่จะยังมุ่งศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำให้ขาดแคลนกำลังแรงงานระดับฝีมือ/กึ่งฝีมือ

๓) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบางสาขามีทักษะการทำงาน ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

๔) การบรรจุครูสอนไม่ตรงวุฒิ ครูไม่ครบชั้น และขาดครูในสาขาวิชาที่ขาดแคลน โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กและในพื้นที่ห่างไกล

๕) สถานศึกษาสายวิชาชีพบางแห่งมีภาพลักษณ์ในเชิงลบ ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายวิชาชีพของผู้เรียน

๖) โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กต่ำกว่าเกณฑ์

๗) วิธีการวัดและประเมินผลทั้งหลักสูตร และผู้เรียน ยังไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม

๘) ระบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวงศึกษาธิการยังไม่สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายในและภายนอกได้ทั้งหมด เช่น ข้อมูลบัตรประชาชนของกรมการปกครอง เป็นต้น ทำให้เกิดปัญหาในการติดตามตัวเด็กนักเรียนที่จบการศึกษาหรือออกจากระบบการศึกษากลางคัน

๙) การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษา ตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างแท้จริง

๑๐) ผลงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของกระทรวงศึกษาธิการ ยังไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

๔.๓ โอกาส (Opportunity : O)

๑) นโยบายการขับเคลื่อน ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย นโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และนโยบายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งจะเป็นกลไกใหม่ในขับเคลื่อนภาคเศรษฐกิจของประเทศ ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาการเรียนการสอน การผลิตงานวิจัยและนวัตกรรม ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสในการฝึกประสบการณ์และการประกอบอาชีพ

๒) นโยบายการค้าเสรีในเวทีต่างๆ เช่น ประชาคมอาเซียน องค์การการค้าโลก เปิดโอกาสให้ภาคการศึกษา มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและนักเรียน นักศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งโอกาสในการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา (Education Hub) ของภูมิภาค

๓) ความขาดแคลนแรงงานกึ่งฝีมือและแรงงานฝีมือไทยที่รองรับความต้องการในการพัฒนาประเทศ ทำให้ภาคการศึกษาต้องมีส่วนร่วมเร่งผลิตบุคลากรแรงงานกึ่งฝีมือและแรงงานฝีมือให้มากขึ้น

๔) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุ (ageing society) ผู้สูงอายุจำนวนมากที่มีศักยภาพ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับภูมิภาคได้

๕) การบริหารจัดการภาครัฐเปิดโอกาสให้ภาคส่วนสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น โดยใช้กลไกประชารัฐ

๖) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มช่องทางการให้บริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๗) นโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล (Digital Economy) ของประเทศ เป็นการส่งเสริมสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา

๘) นโยบาย Thailand ๔.๐ ที่เน้นการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้มีความก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ส่งผลให้ภาคการศึกษาต้องเร่งผลิตบุคลากรในด้านนี้เพิ่มมากขึ้น

๙) กระแสการตื่นตัวเกี่ยวกับสภาวะโลกร้อน ภัยธรรมชาติ ทำให้ภาคการศึกษาต้องเร่งปลูกฝังจิตสำนึกสอดแทรกเรื่องการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ในจัดการเรียนการสอนในทุกระดับและประเภทศึกษามากขึ้น เพื่อให้สามารถเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลงและรับมือภัยพิบัติได้

๑๐) กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี กำหนดให้มีหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน เสริมสร้างความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ สร้างจิตสำนึกของคนในชาติ การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔.๔ อุปสรรค (Threat : T)

๑) อัตราการเกิดของประชากรที่ลดลงมีผลกระทบต่อจำนวนเด็กนักเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้าสู่ระบบการศึกษา ทำให้สถานศึกษาบางแห่งมีจำนวนนักเรียนลดลง/ไม่มีผู้เรียน

๒) ผู้ปกครองมีทัศนคติค่านิยมให้บุตรหลานเรียนสายสามัญมากกว่าสายอาชีวะ ซึ่งตรงข้ามกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ส่งผลให้การวางแผนผลิตกำลังคนของกระทรวงไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

๓) สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และปัญหาสังคมมีความอ่อนแอ โดยเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรม การใช้ความรุนแรง ทำให้เด็กและเยาวชนที่มีทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมเสี่ยงมากขึ้น ส่งผลต่อภาคการศึกษาไม่สามารถผลิตเด็กที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้เป็นไปตามเป้าหมาย

๔) การอพยพย้ายถิ่นหรือเคลื่อนย้ายแรงงานของผู้ปกครอง ทำให้เด็กนักเรียนบางส่วนออกกลางคัน ส่งผลต่อความต่อเนื่องในระบบการศึกษา และเกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา

๕) กฎหมายกำหนดแผนและการกระจายอำนาจ เป็นผลให้มีการถ่ายโอนทรัพยากรด้านการศึกษาไปยังพื้นที่ที่ยังไม่มีความพร้อม ซึ่งส่งผลต่อขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา

๖) ภัยพิบัติที่มีแนวโน้มความรุนแรงและเกิดบ่อยขึ้น จะส่งผลกระทบต่อการสูญเสียทรัพยากรทางการศึกษาเป็นอย่างมาก

๗) สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน ชายขอบ พื้นที่สูง เช่น ยาเสพติด แรงงานข้ามชาติผิดกฎหมาย ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในพื้นที่

ส่วนที่ ๔ : ยุทธศาสตร์การพัฒนการศึกษา

สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

จากบริบทสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ความเปลี่ยนแปลงของภูมิภาคอาเซียนและสังคมโลก อำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการภายใต้กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศ ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ กับทิศทางการพัฒนการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในมิติด้านความมั่นคง มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม และมิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ที่สำคัญคือได้ประเมินสถานะของกระทรวงศึกษาธิการโดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ตามบริบทในข้างต้นแล้ว จึงสามารถกำหนดเป็นสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ซึ่งได้แก่ เป้าหมายหลักและตัวชี้วัด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ผลผลิต/ผลลัพธ์ของยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ได้ดังนี้

๑. เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาการศึกษา

๑. คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต
๒. กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
๓. มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
๔. คนไทยได้รับโอกาสในเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
๕. ระบบบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพ และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล

๒. ตัวชี้วัดตามเป้าหมายหลัก

๑. ผลคะแนนสอบ PISA ในแต่ละวิชา **
๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการทดสอบระดับชาติ
๓. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรม (1)
๔. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีความเป็นพลเมืองและพลโลก (2)
๕. สัดส่วนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ (3)
๖. ร้อยละความพึงพอใจของนายจ้างผู้ประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาที่ทำงานให้ (4)
๗. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาได้งานทำ หรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี (5)
๘. ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม งานสร้างสรรค์ สิ่งประดิษฐ์ได้รับการเผยแพร่/ตีพิมพ์ (6)
๙. ร้อยละขององค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ หรือแก้ไขปัญหาชุมชนท้องถิ่น (7)
๑๐. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี (8)

๑๑. ร้อยละของกำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป (9)
๑๒. ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ ๑๕-๑๗ ปี (10)
๑๓. สัดส่วนผู้เรียนในสถานศึกษาทุกระดับของรัฐต่อเอกชน (11)
๑๔. จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด/พัฒนาและส่งเสริมการศึกษา (12)

๓. วิสัยทัศน์

“มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม”
“ผู้เรียน” หมายถึง เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ที่ได้รับบริการจาก

กระทรวงศึกษาธิการ

“มีความรู้คู่คุณธรรม” หมายถึง รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน
สติปัญญา แบ่งปัน ซึ่งเป็น ๒ เงื่อนไขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“มีคุณภาพชีวิตที่ดี” หมายถึง มีอาชีพ มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในการดำรงชีวิต

“มีความสุข” หมายถึง ความอยู่ดีมีสุข สามารถอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร มีความสามัคคี

ปรองดอง

“สังคม” หมายถึง สังคมไทย ภูมิภาคอาเซียน และสังคมโลก

๔. พันธกิจ

๑. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ/ประเภทสู่สากล
๒. เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาของประชาชนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม
๓. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

๕. ยุทธศาสตร์

๑. ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
๒. ยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
๓. ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของ
การพัฒนาประเทศ
๔. ยุทธศาสตร์ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
ตลอดชีวิต
๕. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
๖. ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษา

๖. ผลผลิต /ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์

- ๖.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
ผลผลิต /ผลลัพธ์

ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สามารถท่องจำและนำสิ่งที่จำไปฝึกคิดวิเคราะห์
คิดสังเคราะห์ คิดในเชิงสร้างสรรค์ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับ

ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณธรรมจริยธรรม ผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ/ประเภทได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน มีจิตสำนึกประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสามัคคีปรองดอง

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

๑. ร้อยละของโรงเรียนที่ผู้เรียนผ่านตามเกณฑ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์

๒. ร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนากิจกรรมเสริมทักษะและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

๓. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรม (๑)

๔. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีความเป็นพลเมืองและพลโลก (๒)

กลยุทธ์

๑. พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และจัดกิจกรรมเสริมทักษะพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

๒. พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษาทุกระดับ/ประเภท การศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

๓. ส่งเสริมการพัฒนาเนื้อหาสาระที่ทันสมัยในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา เพื่อการผลิตสื่อการเรียนการสอน ตำราเรียนที่มีคุณภาพ รวมทั้งตำราเรียนอิเล็กทรอนิกส์

๔. ปรับปรุงระบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติให้สอดคล้องกับหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

๕. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองและพลโลก ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระบบการศึกษาอย่างเข้มข้น

๖.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

ผลผลิต /ผลลัพธ์

มีการผลิตครูได้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภท มีครูครบตามเกณฑ์ มีครูประจำชั้นครบทุกห้อง และมีครูที่จบตรงวุฒิตามสาขาวิชาที่สอน ผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งมีคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถใช้ศักยภาพในการสอนได้อย่างเต็มที่และขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

๑. ร้อยละของครูตามแผนการผลิต มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

๒. ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาตามแผนการพัฒนา ได้รับการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนด

๓. ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ ในหลักสูตรที่ครูสภาให้การรับรอง และผ่านการประเมินเพื่อต่ออายุใบประกอบวิชาชีพ

๔. จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับสวัสดิการ สวัสดิภาพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี

๕. ร้อยละความพึงพอใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์

๑. วางแผนการผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ อย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาทุกระดับ /ประเภทการศึกษา
๒. ปรับระบบการผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
๓. เร่งรัดพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งครูประจำการที่สอนไม่ตรงวุฒิ ครูที่สอนคณะชั้นและครูในสาขาวิชาที่ขาดแคลน
๔. สร้างขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจให้กับครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
๕. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

๖.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ

ผลผลิต /ผลลัพธ์

มีการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่มีคุณภาพ เพิ่มจำนวนบัณฑิตในสาขาวิชาชีพที่ขาดแคลน มีสมรรถนะ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล ประชาชนได้รับการฝึกอาชีพตามความถนัดและความสนใจ รวมทั้งมีผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์ การให้การรักษายาบาล และการพัฒนาความเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาของภูมิภาค

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

๑. สัดส่วนผู้เข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ (3)
๒. ร้อยละความพึงพอใจของนายจ้างผู้ประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา (4)
๓. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาได้งานทำ หรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี (5)
๔. ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม งานสร้างสรรค์ สิ่งประดิษฐ์ได้รับการเผยแพร่/ตีพิมพ์ (6)
๕. ร้อยละขององค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ หรือแก้ไขปัญหาชุมชนท้องถิ่น (7)
๖. จำนวนเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนกับองค์กร /หน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ
๗. ร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนในระบบทวิภาคีที่เพิ่มขึ้นต่อปี**
๘. ร้อยละของผู้เรียนสายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ในสถาบันอุดมศึกษาระดับอนุปริญญาถึงปริญญาตรี
๙. ร้อยละของผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านอื่นๆ ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์

๑. เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนสาขาที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ อาทิ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี แพทย์ และพยาบาล
๒. เร่งผลิตและพัฒนาสมรรถนะกำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และรองรับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ
๓. ส่งเสริมภาพลักษณ์การอาชีวศึกษา เร่งปรับค่านิยม และวางรากฐานทักษะอาชีพให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่องทุกระดับ
๕. เสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือตามรูปแบบประชารัฐ ทั้งระหว่างองค์กรภายในและต่างประเทศ
๖. ส่งเสริมงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

๖.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ผลผลิต / ผลลัพธ์

ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกันในทุกระดับและประเภทการศึกษา ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สถานศึกษาในภูมิภาค/ชนบท ได้รับการยกระดับคุณภาพในการให้บริการ เด็กพิการและด้อยโอกาสได้รับโอกาสทางการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน รวมทั้งสามารถเทียบโอนผลการเรียนและทักษะประสบการณ์เพื่อขอรับวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้นได้

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

๑. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยอายุ ๑๕ - ๕๙ ปี (8)
๒. ร้อยละของกำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป (๙)
๓. ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ ๑๕- ๑๗ ปี (10)
๔. ร้อยละของผู้เรียนพิการที่ขึ้นทะเบียนคนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษา
๕. ร้อยละของผู้ผ่านการฝึกอบรม/พัฒนาทักษะอาชีพระยะสั้น สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนางานได้

๖. จำนวนผู้รับบริการจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

กลยุทธ์

๑. ประกันโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนในทุกพื้นที่ ครอบคลุมถึงคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความต้องการพิเศษ
๒. ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ และวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย
๓. เร่งสร้างความเข้มแข็งของระบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างกว้างขวาง
๔. จัดหาทุนและแหล่งทุนทางการศึกษา

๕. เร่งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีความหลากหลาย และสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

๖.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

ผลผลิต /ผลลัพธ์

ผู้เรียน สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษาเข้าถึง ทรัพยากร และระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ มีองค์ความรู้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมทั้งมีศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมสื่อการเรียน การสอนแบบดิจิทัลที่ทันสมัย และระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

๑. ร้อยละของผู้เรียนในสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนทางไกลด้วยระบบ DLIT, DLTV, ETV มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงขึ้น

๒. ร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วไม่ต่ำกว่า ๓๐ Mbps

๓. จำนวนระบบฐานข้อมูลกลางด้านการศึกษาของประเทศที่ทันสมัย/เป็นปัจจุบัน

กลยุทธ์

๑. พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาและการบริหารจัดการที่ทันสมัย และไม่ซ้ำซ้อน ให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

๒. พัฒนาระบบการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศ ระบบ การรายงานผลของฐานข้อมูลโดยเชื่อมโยงข้อมูลการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา ให้เป็นเอกภาพ เป็นปัจจุบัน และมีมาตรฐานเดียวกัน

๓. ผลิตและพัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้เรียน สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา นำมาใช้เพิ่มคุณภาพการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

๔. จัดหาอุปกรณ์ /ทรัพยากรพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับผู้เรียนอย่างเพียงพอ ทั่วถึง และเหมาะสมกับการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

๖.๖ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา

ผลผลิต /ผลลัพธ์

ระบบบริหารจัดการมีความคล่องตัวในการบริหารงานการศึกษามากยิ่งขึ้น มีความโปร่งใส และเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ โครงสร้างของกระทรวงได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพโดยการกระจาย อำนาจลงไปสู่ส่วนภูมิภาคและสถานศึกษา และมีกลไกการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม สนับสนุน ทรัพยากร เพื่อ การศึกษา สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทมีธรรมาภิบาลในการบริหาร รวมทั้งผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีศักยภาพเพื่อไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

๑. สัดส่วนผู้เรียนในสถานศึกษาทุกระดับของรัฐต่อเอกชน (11)

๒. ร้อยละของผู้เรียน เยาวชนและประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการ พัฒนาศักยภาพหรือทักษะด้านอาชีพ สามารถมีงานทำ หรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้

๓. ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จากการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น

๔. จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด/พัฒนาและส่งเสริมการศึกษา (12)

๕. ร้อยละของคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ

หน่วยงาน

๖. จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับการบริหารจัดการเพื่อเข้าสู่ระบบโรงเรียนเครือข่าย
กลยุทธ์

๑. ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการการศึกษาให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยเน้น
ด้านคุณธรรม ความโปร่งใส ทั้งในระดับส่วนกลาง และในพื้นที่ระดับภาค/จังหวัด

๒. พัฒนาระบบบริหารงานงบประมาณ/การเงินให้มีประสิทธิภาพ

๓. ยกกระดับคุณภาพการศึกษาตอบสนองการสร้างอาชีพและเพิ่มคุณภาพชีวิต ลดความ
เหลื่อมล้ำ สร้างความสมานฉันท์ และเสริมสร้างความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔. เร่งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา รวมทั้ง
สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

๕. เสริมสร้างภาพลักษณ์หน่วยงานให้เกิดความร่วมมือ และสร้างเครือข่าย/ความเป็น
ภาคีหุ้นส่วนกับองค์กรทั้งภายในและต่างประเทศ

๖. ส่งเสริมและขยายผลให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความพร้อม พัฒนา
เป็นสถานศึกษานิตិบุคคลในกำกับ

หมายเหตุ : ๑. (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) หมายถึง ตัวชี้วัดที่ปรากฏทั้งในเป้าหมายหลักของแผนฯ
และปรากฏในระดับยุทธศาสตร์

๒. ** หมายถึง ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ที่นำมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

ส่วนที่ ๕ : การนำแผนพัฒนาการศึกษา ไปสู่การปฏิบัติ

๑. เจเนอรัลและกลไกความสำเร็จของแผนพัฒนาฯ

การนำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายนั้น จำเป็นต้องอาศัยส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในแนวนราบคือองค์กรหลักและหน่วยงานในกำกับ และในแนวดิ่งคือสำนักงานศึกษาธิการภาค/จังหวัด ที่จะร่วมผลักดันการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ และสร้างการสื่อสารถ่ายทอดสาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ระหว่างส่วนราชการทั้งในแนวนราบและแนวดิ่ง ซึ่งมีเจเนอรัลที่สำคัญคือ การกำหนดเจ้าภาพหลักผู้รับผิดชอบ ในแต่ละตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนาฯ ทั้งนี้ มีกลไกสำหรับการผลักดันแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติดังนี้

๑.๑ ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ควรให้ความสำคัญในการใช้แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นกรอบทิศทางในการบริหารงาน และการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในระดับกรม ที่สำคัญควรมีการกำกับติดตามการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามตัวชี้วัดตามเป้าหมายหลัก /ตัวชี้วัดรายยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาฯ รวมทั้งควรดำเนินการชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในสาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ให้ผู้บริหารของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงได้รับทราบ และมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการผลักดันกลยุทธ์ภายใต้แผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติ

๑.๒ จัดทำแผนปฏิบัติการราชการประจำปีของกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) มาใช้วิเคราะห์กำหนดแผนงาน/โครงการที่มีความสำคัญสูง สำหรับการนำไปสู่การขอจัดตั้งงบประมาณของกระทรวงในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อรองรับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาฯ

๑.๓ หน่วยงานในส่วนกลางระดับกรมจัดทำแผนปฏิบัติการราชการ โดยยึดสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) มาใช้วิเคราะห์กำหนดแผนงาน /โครงการในแต่ละปี เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ที่สำคัญควรกำหนดตัวชี้วัดภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานในส่วนกลาง ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการประจำปีของกระทรวงฯ

๑.๔ สำนักงานศึกษาธิการภาค/จังหวัด จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการราชการประจำปีระดับภาค/จังหวัด โดยยึดสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติการราชการประจำปีของกระทรวงตามข้อ ๑.๒ มาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์กำหนดแผนงาน/โครงการที่มีความสำคัญสูง เพื่อรองรับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่ได้ระบุไว้ในแต่ละด้าน รวมทั้งควรกำหนดตัวชี้วัดภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปีของภาค/จังหวัด ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดของแผนพัฒนาการศึกษาของภาค/จังหวัด

๑.๕ กลไกการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ที่มีอำนาจหน้าที่กำหนดทิศทางในการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด และพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) ที่มีอำนาจหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์แนวทางการจัดการศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กร

เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในรูปแบบที่หลากหลาย ในแต่ละจังหวัด โดยพิจารณาใช้แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ตามข้อ ๑.๑ และ ๑.๔ และควรให้ความสำคัญกับการผลักดันแผนงาน/โครงการที่สามารถรองรับกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ ควรจัดทำระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรค สำหรับทบทวนและกำหนดแนวทางเพื่อปรับปรุงกลยุทธ์และกระบวนการปฏิบัติงาน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง

๒. แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ไปสู่การปฏิบัติ นอกเหนือจากการนำยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ไปใช้ในการวิเคราะห์กำหนดแผนงาน/โครงการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทั้งในแนวนอนและแนวตั้งแล้ว กระทรวงและหน่วยงานในสังกัด ยังสามารถพิจารณานำประเด็นแนวทางที่สำคัญภายใต้แต่ละยุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้ มาใช้กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม/งาน สำหรับการดำเนินการได้

๒.๑ ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

- กำหนดมาตรฐานหลักสูตรตามระดับช่วงชั้น และมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษา และการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ

- วิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดระบบหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ องค์ความรู้และฐานข้อมูลที่เกิดขึ้นจากระบบการศึกษา โดยพัฒนาระบบคิดแก้ปัญหาและความคิดเชิงสร้างสรรค์ให้ผู้เรียน เพื่อให้เกิดคุณภาพในองค์ความรู้และทักษะต่างๆ สอดคล้องในแนวทางเดียวกับการพัฒนาของประเทศอื่นๆ ที่ใช้ OECD – PISA กำหนดไว้เป็นหลักสูตรสากล

- จัดหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างเข้มข้นตามข้อตกลงของ AEC เพื่อรองรับการทำงานของอาเซียนได้ตามข้อตกลงฯ และสามารถนำไปต่อยอดค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเป็นภาษาทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

- จัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่วิจัย พัฒนา และจัดทำหลักสูตรการศึกษา หนังสือเรียน หรือตำราเรียนที่เป็นแกนหลักตามหลักสูตรและมาตรฐานกลาง รวมทั้งจัดทำคู่มือการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษา

- จัดทำแผนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวอย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อเหตุการณ์และสถานการณ์ของสังคมโลก

- ปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละช่วงวัย ทักษะในการดำรงชีวิต และบริบทของสภาพภูมิประเทศอย่างเหมาะสม

- ลดวิชาเรียนในชั้นเรียนและบูรณาการวิชาเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีเวลาพัฒนาทักษะการเรียนรู้นอกห้องเรียน ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับช่วงชั้น ส่งเสริมการพัฒนาการดำเนินชีวิตและจิตอาสา ต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ และจัดกิจกรรมเสริมทักษะผู้เรียนให้สอดคล้องกับนโยบาย การปรับลดเวลาเรียนในชั้นเรียน รวมทั้งจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการวิชาประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลปกรรม ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

- นำเทคนิควิธีการแจกรูปสะกดคำ มาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาอย่างเข้มข้น เพื่อแก้ปัญหาเด็กนักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้
- ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนจากการบอกเล่าโดยครู มาเป็นกระบวนการออกแบบวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียน เพื่อให้เกิดกระบวนการ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น วิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างดีสร้างสรรค์
- นำร่องและขยายผลการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนต้นแบบในพื้นที่ ที่นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-Net) อยู่ในระดับดี ไปยังโรงเรียนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง
- พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งที่ได้จากการเรียนรู้ในระบบการศึกษา การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งประสบการณ์จากการทำงาน เพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนภายใต้กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ
- พัฒนาระบบคลังข้อสอบเพื่อการทดสอบวัดผลการเรียนรู้ด้านทักษะความรู้ความสามารถของผู้เรียน
- พัฒนาคำราภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำราพหุวัฒนธรรมที่มีมิติการเรียนรู้เชิงบูรณาการ (Blended Based Learning) ที่ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะชีวิตของตนเองเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาและภูมิสังคมได้
- สนับสนุนหนังสือเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) และหุ่นจำลองสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ (e-Journal) รวมทั้งเอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Life Long Learning) เชื่อมโยงกับการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัย
- ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อให้ความรู้ สร้างความตระหนักในเรื่องประวัติศาสตร์ของชาติ การอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีที่ดงามของไทย

๒.๒ ยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

- กำหนดหลักเกณฑ์ คุณสมบัติของสถาบันการศึกษาที่มีความพร้อมในการผลิตบัณฑิต สาขาครุศาสตร์ /ศึกษาศาสตร์ โดยจำแนกตามสาขาวิชาที่มีความต้องการจำเป็น
- กำหนดให้มีสถาบันผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาในสาขาเฉพาะทางให้มีคุณภาพอย่างเข้มข้นที่สอดคล้องกับบริบทการแก้ปัญหาเด็กนักเรียนแต่ละระดับและบริบทการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ การจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศในด้านต่างๆ โดยเน้นการผลิตในระบบจำกัด
- ทบทวนและปรับปรุงระบบการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ให้เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาความขาดแคลนครูในสาขาวิชาที่ขาดแคลน ครูในพื้นที่ทุรกันดาร และครูด้านอาชีวศึกษา
- ปรับเกณฑ์กำหนดอัตราครูต่อนักเรียน เพื่อให้มีอัตรากำลังครูกับการพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมกับระดับและประเภทการศึกษา
- คัดครูสู่ห้องเรียนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ครูทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหน้าที่อย่างแท้จริง ส่วนภารกิจของโรงเรียนในด้านอื่นๆ ให้จัดหาบุคลากรฝ่ายสนับสนุนที่มีความรู้เฉพาะมาดำเนินการแทน
- ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียนตรงตามสาขาวิชาเอกที่จบการศึกษา

- ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติหน้าที่โดยยึดการบริหารในด้านคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพิจารณาประเมินผลงานจากผลสัมฤทธิ์และคุณภาพผู้เรียนตามข้อตกลงที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ทำไว้กับหน่วยงานต้นสังกัด

- พัฒนาครูให้มีศักยภาพในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนในบริบทที่ประสบอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ และมีการนำไปใช้อย่างจริงจัง

- กำหนดให้สถาบันที่มีหน้าที่พัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องระบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และสามารถบรรลุเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน ตามหลักสูตรที่กำหนด

- กระจายการพัฒนาครูให้แต่ละพื้นที่ได้พิจารณาดำเนินการเอง เพื่อส่งผลให้การพัฒนา ผู้เรียนสามารถเป็นไปตามบริบททั้งสภาพภูมิศาสตร์ สภาพปัจจุบัน และศักยภาพของผู้เรียนที่มีความใกล้เคียงกัน

- นิเทศติดตาม กำกับ และประเมินผล ภายหลังจากที่มีการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์และคุณภาพผู้เรียน

- ปรับเปลี่ยนเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะครูโดยใช้คุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมาย ที่หลักสูตรกำหนด และให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนโดยตรง เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน วิทยฐานะ

- สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยค่าตอบแทนและ ความก้าวหน้าในวิชาชีพ โดยพิจารณาจากคุณภาพผู้เรียน และตามสภาพบริบทของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่

- แก้ไขปัญหานี้สินครูอย่างเป็นระบบ และเน้นปลูกฝังค่านิยมความพอเพียงให้แก่ครู ในการดำรงชีวิต

- ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการบริหารงานบุคคลของครู ผู้บริหาร และ บุคลากรทางการศึกษา ให้ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์

- สร้างบ้านพักครูให้เหมาะสมเพียงพอในพื้นที่ที่มีความขาดแคลนครู เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและลดปัญหาการขอย้ายออกจากพื้นที่

๒.๓ ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ

- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในทุกภาคที่มีกลุ่ม อุตสาหกรรมตั้งอยู่ จัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษาด้วยระบบทวิภาคี ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถ เลือกอาชีพได้ก่อนเลือกวิชาเรียน

- สร้างระบบการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีการเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาให้ได้คุณภาพมาตรฐานระดับสากล สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม เทคโนโลยี และภาคธุรกิจด้านการบริการในกลุ่มประเทศ AEC รวมทั้งสอดคล้องกับทิศทางนโยบาย Thailand ๔.๐

- จัดทำระบบเทียบโอนความรู้และทักษะปฏิบัติของผู้เรียนจากงานอาชีพของผู้เรียน ในสถานประกอบการและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานและคุณวุฒิ วิชาชีพเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถเทียบโอนวุฒิการศึกษาจากประสบการณ์และการทำงานจริง

- สร้างความพร้อมกลุ่มเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ สู่ทิศทางการทำงานที่สอดคล้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- เพิ่มขีดความสามารถและทักษะการทำงานของประชากรวัยแรงงานร่วมกับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในแต่ละจังหวัด
- วิจัยและพัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีความจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายพัฒนากำลังคนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- สนับสนุนให้สถาบันอาชีวศึกษาสามารถจ้างผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์จากสถานประกอบการเข้ามาเป็นอาจารย์ผู้สอนให้มากขึ้น

๒.๔ ยุทธศาสตร์ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

- ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในพื้นที่ตามภูมิภาคต่างๆ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยอาศัยความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรชุมชน
- พัฒนาความสมบูรณ์ในการใช้งานระบบเทียบโอนและการจัดเก็บหน่วยกิตของการเรียนรู้ การประเมินจบระดับการศึกษาเพื่อสนองการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล
- พัฒนาระบบจัดสรรทุนการศึกษาให้เพียงพอ และเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ทั้งทุนให้เปล่าและทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
- สนับสนุนค่าใช้จ่ายและปัจจัยพื้นฐานให้เพียงพอกับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาที่มีความขาดแคลน
- ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีมาตรฐาน สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ชุมชน ท้องถิ่น โดยเฉพาะวัยกำลังแรงงานและผู้สูงอายุ
- รณรงค์อย่างต่อเนื่องให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ และพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้สามารถเข้าถึงง่ายในทุกพื้นที่
- พัฒนาค่ายลูกเสือ เนตรนารี ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และจัดกิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัยแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป
- จัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาในทุกภูมิภาค โดยร่วมกับภาคเอกชน องค์กรชุมชน
- สร้างและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้กับเยาวชน ประชาชนในพื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน และพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล

๒.๕ ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

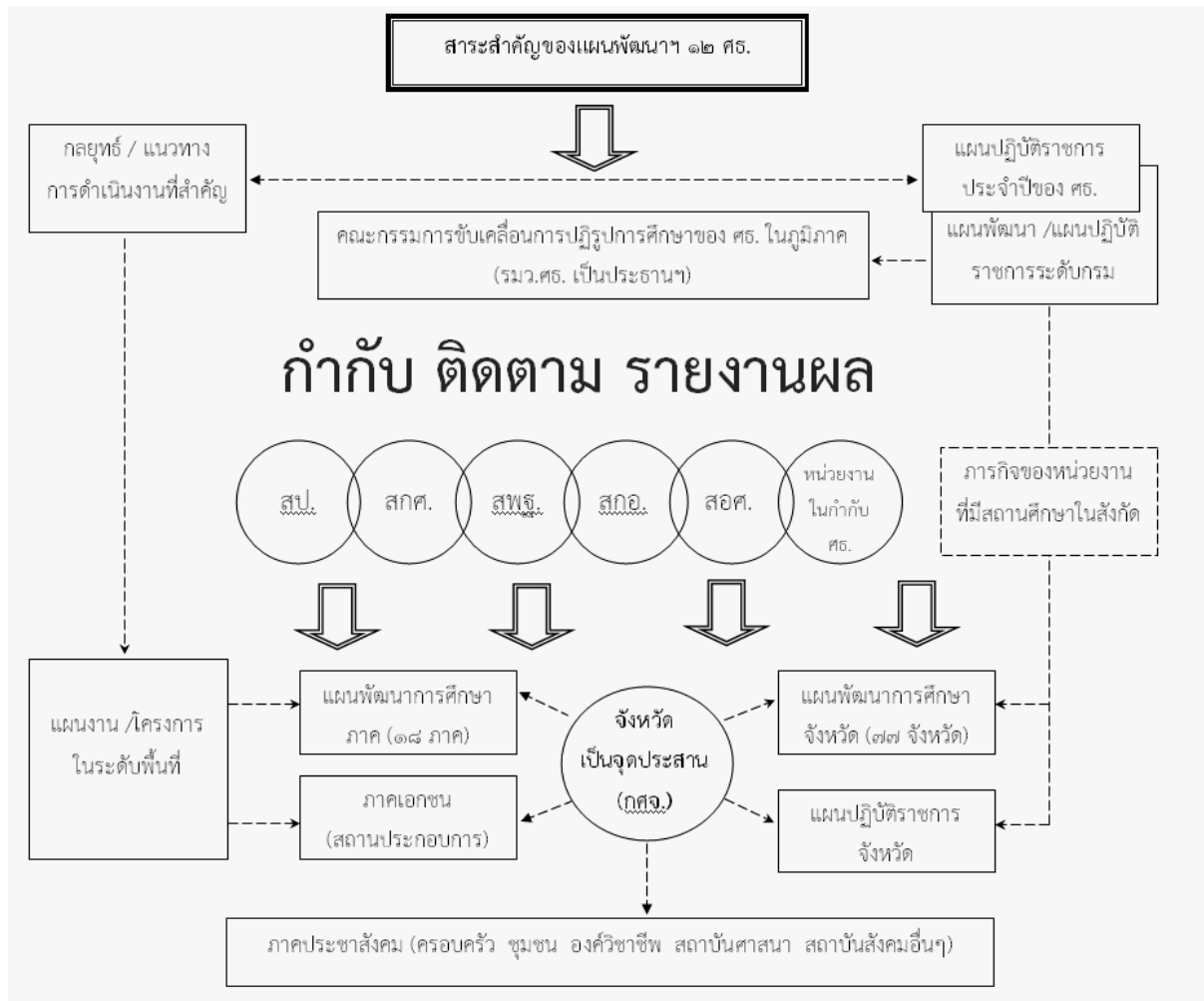
- พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีเครือข่ายเรียนรู้ทางการศึกษาทั้งระบบให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่ โดยการจัดการฐานข้อมูลด้วยระบบ cloud computing ที่มีมาตรฐานจัดเก็บนำเข้าและแจกจ่าย content และ courseware เดียวกัน
- ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLIT, DLTV) ที่ส่งออกอากาศในระบบ Satellite TV และ IPTV ที่มีประสิทธิภาพสูง และสนับสนุนทรัพยากรให้โรงเรียนที่ขาดแคลนได้รับอุปกรณ์เครื่องมือ Hardware และ Software ที่ทันสมัยมารองรับการศึกษาทางไกล

- ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง Fiber optic และอินเทอร์เน็ตไร้สาย ให้สามารถใช้งานด้านการศึกษาอย่างไม่จำกัด สามารถส่งข้อมูลจำนวนมากได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่ในระบบ WiFi
- จัดระบบการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (Virtual Classroom) มีระบบฐานข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา
- พัฒนาห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e - Library) ให้ได้มาตรฐาน เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- พัฒนาคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) อย่างต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยสร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการฝึกฝนและประเมินความรู้ด้วยตนเอง และสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันได้ เช่นเดียวกับการเรียนในชั้นปกติ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาทักษะ และสร้างนวัตกรรมพัฒนาคอมพิวเตอร์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (online Tutoring) ด้วยตนเองของผู้เรียน

๒.๖ ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

- ทบทวนปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลาง โดยเน้นการกำกับดูแล การอำนวยความสะดวก และการให้คำแนะนำแก่หน่วยงานสังกัดกระทรวงในส่วนภูมิภาค /จังหวัด
- ทบทวนปรับปรุงกฎหมาย กฎกระทรวง กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัย เหมาะสม เอื้อต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง
- ส่งเสริมโรงเรียนขนาดเล็กให้รวมตัวกันเป็นเครือข่ายจัดตั้งเป็นนิติบุคคล รวมทั้งส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษา
- พัฒนากลไกการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาไปยังสถานศึกษาตาม ความต้องการจำเป็นและสภาพปัญหาที่แท้จริง
- วิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทุกระดับ/ประเภทโดยยึดพื้นที่เป็น ฐาน (Cluster - based, Area - based)
- สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัย/ สถาบันการศึกษา กับสถานศึกษาในภูมิภาค/จังหวัดอย่างต่อเนื่อง
- เยียวยาครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษาที่ได้รับผลกระทบจาก เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
- พัฒนาทักษะด้านอาชีพให้เยาวชน ประชาชน สามารถประกอบอาชีพในบริบทพื้นที่ ชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม การขจัดความขัดแย้ง กิจกรรมส่งเสริมสันติศึกษา ปลุกฝังจิตสำนึกด้านความมั่นคงในพื้นที่ชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการกำหนดเงื่อนไข กลไก และแนวทางที่สำคัญในการนำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ไปสู่การปฏิบัติตามข้างต้น ซึ่งหากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในระดับส่วนกลาง ระดับภูมิภาค และระดับสถานศึกษา ได้นำมาพิจารณาใช้วิเคราะห์เป็นแผนงาน/

โครงการ/กิจกรรม/งาน รวมทั้งมีการกำหนดกรอบเวลาและกำหนดผู้รับผิดชอบการปฏิบัติ ในทุกขั้นตอนของการดำเนินการอย่างจริงจังแล้ว จะสามารถส่งผลต่อการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายหลัก และเกิดผลผลิต ผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ในระดับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ที่สำคัญคือจะเกิดผลประโยชน์ต่อเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้รับบริการจากกระทรวงศึกษาธิการได้อย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามกรอบหลักการฯ ที่ได้รับอนุมัติไว้ในส่วนที่ ๒

แผนภาพ ๒ : กลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ไปสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ ๖ : การประเมินแผนพัฒนาการศึกษา

ความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการติดตามประเมินผลตามตัวชี้วัดที่สะท้อนความก้าวหน้าของผลผลิตและผลลัพธ์ในการดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัดตามเป้าหมายหลัก ๑๔ ตัวชี้วัด ซึ่งถือเป็น การประเมินความสำเร็จในภาพรวม และตัวชี้วัดการประเมินในระดับยุทธศาสตร์รวม ๓๓ ตัวชี้วัด ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการจะต้องให้ความสำคัญกับการติดตามความก้าวหน้าและผลกระทบของการดำเนินงาน ในภาพรวมของแผนฯ อย่างต่อเนื่อง โดยเจ้าภาพหลักผู้รับผิดชอบในแต่ละตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนาฯ ควรจะมีการประสานงานกับหน่วยงาน/คณะกรรมการในระดับต่างๆ และสร้างกลไกการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูล ระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง สำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาให้เป็นระบบ และเกิดความสะดวกต่อการจัดเก็บข้อมูล/สถิติที่สะท้อนผลการ ดำเนินงานจริงในแต่ละตัวชี้วัด จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่ระบุไว้ใน เป้าหมายหลัก และค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่ระบุไว้ในรายยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาฯ ดังนี้

๑. การประเมินความสำเร็จในภาพรวมของแผนพัฒนาฯ

เป้าหมายหลัก	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน เจ้าภาพ	ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด				
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๑.คุณภาพ การศึกษาของ ไทยดีขึ้นคนไทย มีคุณธรรม จริยธรรม มี ภูมิคุ้มกันต่อ การเปลี่ยนแปลงและการ พัฒนาประเทศ ในอนาคต	๑.ผลคะแนน สอบ PISA ในแต่ละ วิชา** - การอ่าน - คณิตศาสตร์ - วิทยาศาสตร์	สสวท.	-	๔๖๐ คะแนน (PISA ๒๐๑๘)	-	-	๕๐๐** คะแนน (PISA ๒๐๒๑)
	๒.ร้อยละที่ เพิ่มขึ้นของ คะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน วิชาหลัก ระดับการ ศึกษาขั้น พื้นฐานจาก การทดสอบ ระดับชาติ	สทศ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ของปี ที่ผ่านมา	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ของปี ที่ผ่านมา	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ของปี ที่ผ่านมา	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ของปี ที่ผ่านมา	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ของปี ที่ผ่านมา

เป้าหมายหลัก	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน เจ้าภาพ	ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด				
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
	๓. ร้อยละ คะแนน เฉลี่ยของ ผู้เรียนที่มี คุณธรรม จริยธรรม ⁽¹⁾	สป.	กำหนดค่า x (สร้าง เครื่องมือวัด)	-	x + ร้อยละ ๑๐ ของปี ๒๕๖๐	-	x + ร้อยละ ๒๐ ของปี ๒๕๖๐
	๔. ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ของผู้เรียน ทุกระดับการ ศึกษามีความ เป็นพลเมือง และพลโลก ⁽²⁾	สป.	กำหนดค่า x (สร้าง เครื่องมือวัด)	-	x + ร้อยละ ๑๐ ของปี ๒๕๖๐	-	x + ร้อยละ ๒๐ ของปี ๒๕๖๐
๒. กำลังคนได้รับ การผลิตและ พัฒนาเพื่อเสริม สร้างศักยภาพ การแข่งขันของ ประเทศ	๕. สัดส่วน ผู้เข้าเรียน ระดับมัธยม ศึกษาตอน ปลาย ประเภท อาชีวศึกษา ต่อสาย สามัญ ⁽³⁾	สป.	๔๐ : ๖๐ (ปวช. ๑ : ม.๔)	๔๒ : ๕๘ (ปวช. ๑ : ม.๔)	๔๔ : ๕๖ (ปวช. ๑ : ม.๔)	๔๗ : ๕๓ (ปวช. ๑ : ม.๔)	๕๐ : ๕๐ (ปวช. ๑ : ม.๔)
	๖. ร้อยละความ พึงพอใจของ นายจ้าง ประกอบการ ที่มีต่อ ผู้สำเร็จการ ศึกษาระดับ อาชีวศึกษา และระดับ อุดมศึกษา ที่ทำงาน ให้ ⁽⁴⁾	สกอ. สอศ.	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๙๕

เป้าหมายหลัก	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน เจ้าภาพ	ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด				
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
	๗. ร้อยละของ ผู้สำเร็จการ ศึกษาระดับ อาชีวศึกษา และระดับ อุดมศึกษาได้ งานทำหรือ ประกอบ อาชีพอิสระ ภายใน ๑ ปี(5)	สกอ. สอศ.	ร้อยละ ๗๖	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕
๓. มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการ พัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืน	๘. ร้อยละของ ผลงานวิจัย นวัตกรรม งานสร้าง สรรค์สิ่ง ประดิษฐ์ ได้รับการ เผยแพร่/ ตีพิมพ์(6)	สกอ. สอศ.	ร้อยละ ๖๕	ร้อยละ๘ ๗๐	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕
	๙. ร้อยละของ องค์ความรู้ และสิ่ง ประดิษฐ์ ที่นำไปใช้ ประโยชน์ หรือแก้ไข ปัญหาชุมชน ท้องถิ่น(7)	สกอ. สอศ.	ร้อยละ ๖๕	ร้อยละ๘ ๗๐	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕
๔. คนไทยได้รับ โอกาสในเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต	๑๐. จำนวนปี การศึกษา เฉลี่ยของ คนไทยอายุ ๑๕ – ๕๙ ปี(8)	สกอ.	๑๐.๒ ปี	๑๐.๕ ปี	๑๑.๐ ปี	๑๑.๕ ปี	๑๒.๐ ปี

เป้าหมายหลัก	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน เจ้าภาพ	ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด				
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
	๑๑.ร้อยละของกำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป(๙)	สป.	ร้อยละ ๕๗	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๖๓	ร้อยละ ๖๖	ร้อยละ ๖๙
	๑๒.ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอายุ ๑๕ - ๑๗ ปี(๑๐)	สป.	ร้อยละ ๘๓	ร้อยละ ๘๖	ร้อยละ ๘๙	ร้อยละ ๙๒	ร้อยละ ๙๕
๕.มีระบบบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน	๑๓.สัดส่วนผู้เรียนในสถานศึกษาทุกระดับของรัฐบาลต่อเอกชน(๑๑)	สป.	๗๔ : ๒๖	๗๓ : ๒๗	๗๒ : ๒๘	๗๑ : ๒๙	๗๐ : ๓๐
	๑๔.จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด/พัฒนาและส่งเสริมการศึกษา(๑๒)	กศน.	๓,๐๔๒ องค์กร/ หน่วยงาน	๓,๒๐๐ องค์กร/ หน่วยงาน	๓,๔๐๐ องค์กร/ หน่วยงาน	๓,๖๐๐ องค์กร/ หน่วยงาน	๓,๘๐๐ องค์กร/ หน่วยงาน

๒. การประเมินผลในระดับยุทธศาสตร์

เป้าหมายหลัก	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน เจ้าภาพ	ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด				
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๑.พัฒนาหลักสูตร กระบวนการ เรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล	๑.ร้อยละของ โรงเรียนที่ ผู้เรียนผ่าน ตามเกณฑ์ คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิด สร้างสรรค์	สพฐ.	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๙๐
	๒.ร้อยละของ สถานศึกษา ที่ได้รับการ พัฒนากิจกรรม เสริมทักษะ และมีผล สัมฤทธิ์ทาง การเรียน สูงขึ้น	สพฐ.	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๙๐
	๓.ร้อยละคะแนน เฉลี่ยของ ผู้เรียนที่มี คุณธรรม จริยธรรม ^(๑)	สป.	กำหนดค่า x (สร้าง เครื่องมือ วัด)	-	x + ร้อยละ ๑๐ ของปี ๒๕๖๐	-	x + ร้อยละ ๒๐ ของปี ๒๕๖๐
	๔.ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ของผู้เรียน ทุกระดับการ ศึกษามีความ เป็นพลเมือง และพลโลก ^(๒)	สป.	กำหนดค่า x (สร้าง เครื่องมือ วัด)	-	x + ร้อยละ ๑๐ ของปี ๒๕๖๐	-	x + ร้อยละ ๒๐ ของปี ๒๕๖๐

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน เจ้าภาพ	ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด				
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๒.ยุทธศาสตร์ ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์ และ บุคลากรทาง การศึกษา	๑.ร้อยละของ ครูตามแผน การผลิตมี คุณภาพ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	สกอ.	-	-	ร้อยละ ๘๐	-	ร้อยละ ๑๐๐
	๒.ร้อยละของ ผู้บริหาร สถานศึกษา ตามแผนการ พัฒนา ได้รับ การพัฒนา ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	สพฐ.	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐
	๓.ร้อยละของ ครูและ บุคลากรทาง การศึกษาที่ ได้รับการ พัฒนาตาม มาตรฐาน วิชาชีพใน หลักสูตรที่ ครูสภาให้ การรับรอง และผ่าน การประเมิน เพื่อต่ออายุ ใบประกอบ วิชาชีพ	คส.	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐
	๔.จำนวนครู และบุคลากร ทางการ ศึกษาได้รับ	สกสค.	๘๐๐,๐๐๐ ราย	๘๕๐,๐๐๐ ราย	๙๐๐,๐๐๐ ราย	๙๕๐,๐๐๐ ราย	๑,๐๐๐,๐๐๐ ราย

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน เจ้าภาพ	ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด				
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
	สวัสดิการ สวัสดิภาพ และการ พัฒนา คุณภาพ ชีวิตที่ดี						
	๕. ร้อยละความ พึงพอใจของ ข้าราชการครู และบุคลากร ทางการศึกษา ที่มีต่อการ บริหารงาน บุคคลของ ข้าราชการครู และบุคลากร ทางการศึกษา	ก.ค.ศ.	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐
๓. ยุทธศาสตร์ผลิต และพัฒนากำลัง คน รวมทั้งงาน วิจัยที่สอดคล้อง กับความต้องการ ของการพัฒนา ประเทศ	๑. สัดส่วนผู้เข้า เรียนระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย ประเภทอาชีว ศึกษาต่อสาย สามัญ(๓)	สป.	๔๐ : ๖๐ (ปวช. ๑ : ม.๔)	๔๒ : ๕๘ (ปวช. ๑ : ม.๔)	๔๔ : ๕๖ (ปวช. ๑ : ม.๔)	๔๗ : ๕๓ (ปวช. ๑ : ม.๔)	๕๐ : ๕๐ (ปวช. ๑ : ม.๔)
	๒. ร้อยละความ พึงพอใจของ นายจ้าง ประกอบการ ที่มีต่อผู้สำเร็จ การศึกษา ระดับอาชีว ศึกษาและ ระดับอุดม ศึกษาที่ ทำงานให้(๔)	สกอ. สอศ.	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๙๕

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน เจ้าภาพ	ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด				
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
	๓.ร้อยละของ ผู้สำเร็จการ ศึกษาระดับ อาชีวศึกษา และระดับ อุดมศึกษา ได้งานทำหรือ ประกอบ อาชีพอิสระ ภายใน ๑ ปี ⁽⁵⁾	สกอ. สอศ.	ร้อยละ ๗๖	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕
	๔.ร้อยละของ ผลงานวิจัย นวัตกรรม งานสร้าง สรรค์สิ่ง ประดิษฐ์ ได้รับการ เผยแพร่/ ตีพิมพ์ ⁽⁶⁾	สกอ. สอศ.	ร้อยละ ๖๕	ร้อยละ๘ ๗๐	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕
	๕.ร้อยละของ องค์ความรู้ และสิ่ง ประดิษฐ์ ที่นำไปใช้ ประโยชน์ หรือแก้ไข ปัญหาชุมชน ท้องถิ่น ⁽⁷⁾	สกอ. สอศ.	ร้อยละ ๖๕	ร้อยละ๘ ๗๐	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕
	๖.จำนวนเครือข่าย การผลิต และพัฒนา กำลังคนกับ องค์กร/หน่วย งานทั้งในและ ต่างประเทศ	สอศ. สคพ.	๑๒๐ องค์กร/ หน่วยงาน	๑๗๐ องค์กร/ หน่วยงาน	๒๒๕ องค์กร/ หน่วยงาน	๒๗๕ องค์กร/ หน่วยงาน	๓๓๐ องค์กร/ หน่วยงาน

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน เจ้าภาพ	ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด				
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
	๗. ร้อยละเฉลี่ย ของผู้เรียน ในระบบทวิ ภาคีที่เพิ่มขึ้น ต่อปี**	สอศ.	ร้อยละ ๓๐** จากปีที่ ผ่านมา	ร้อยละ ๓๐** จากปีที่ ผ่านมา	ร้อยละ ๓๐** จากปีที่ ผ่านมา	ร้อยละ ๓๐** จากปีที่ ผ่านมา	ร้อยละ ๓๐** จากปีที่ ผ่านมา
	๖. ร้อยละของ ผู้เรียนสาย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ในสถาบัน อุดมศึกษา ระดับอนุ- ปริญญาถึง ปริญญาตรี	สกอ.	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๓๕	ร้อยละ ๔๐	ร้อยละ ๔๕	ร้อยละ ๕๐
	๗. ร้อยละของ ผู้มีความ สามารถ พิเศษด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และด้านอื่นๆ ที่ได้รับการ พัฒนาเพิ่มขึ้น	สสวท. สพฐ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐
๔. ยุทธศาสตร์ขยาย โอกาสการเข้าถึง บริการทางการ ศึกษาและการ เรียนรู้อย่าง ต่อเนื่องตลอด ชีวิต	๑. จำนวนปี การศึกษา เฉลี่ยของคน ไทยอายุ ๑๕-๕๙ ปี(๘)	สกศ.	๑๐.๒ ปี	๑๐.๕ ปี	๑๑.๐ ปี	๑๑.๕ ปี	๑๒.๐ ปี
	๒. ร้อยละของ กำลังแรงงาน ที่สำเร็จการ ศึกษาระดับ มัธยมศึกษา ตอนต้น ขึ้นไป(๙)	สป.	ร้อยละ ๕๗	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๖๓	ร้อยละ ๖๖	ร้อยละ ๖๙

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน เจ้าภาพฯ	ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด				
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
	๓.ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ ๑๕-๑๗ ปี(10)	สป.	ร้อยละ ๘๓	ร้อยละ ๘๖	ร้อยละ ๘๙	ร้อยละ ๙๒	ร้อยละ ๙๕
	๔.ร้อยละของผู้เรียนพิการที่ขึ้นทะเบียนคนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษา	สพฐ.	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐
	๕.ร้อยละของผู้ผ่านการฝึกอบรม/พัฒนาทักษะอาชีพพระยะสั้นสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนางานได้	กศน.	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๖๕	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๘๐
	๖.จำนวนผู้รับบริการจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	กศน.	๙,๘๐๐,๐๐๐ คน	๙,๘๐๐,๐๐๐ คน	๙,๘๐๐,๐๐๐ คน	๙,๘๐๐,๐๐๐ คน	๙,๘๐๐,๐๐๐ คน

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน เจ้าภาพ	ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด				
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๕.ยุทธศาสตร์ ส่งเสริมและ พัฒนาระบบ เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษา	๑.ร้อยละของ ผู้เรียนใน สถานศึกษา ที่มีการจัด การเรียน การสอน ทางไกลด้วย ระบบ DLIT, DLTV, ETV มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน เฉลี่ยสูงขึ้น	สพฐ.	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๑๐๐
	๒.ร้อยละของ สถานศึกษา ที่ได้รับ บริการ อินเทอร์เน็ต ความเร็วไม่ ต่ำกว่า ๓๐ Mbps	สป.	ร้อยละ ๕๐ ของ สถานศึกษา	ร้อยละ ๗๕ ของ สถานศึกษา ๑	ร้อยละ ๘๕ ของ สถานศึกษา	ร้อยละ ๙๕ ของ สถานศึกษา	ร้อยละ ๙๕ ของ สถานศึกษา
	๓.จำนวนระบบ ฐานข้อมูล กลางด้าน การศึกษา ของประเทศ ที่ทันสมัย/ เป็นปัจจุบัน	สป.	๔ ฐานข้อมูล	๕ ฐานข้อมูล	๖ ฐานข้อมูล	๗ ฐานข้อมูล	๘ ฐานข้อมูล
๖.ยุทธศาสตร์ พัฒนาระบบ บริหารจัดการ และส่งเสริมให้ ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษา	๑.สัดส่วน ผู้เรียนใน สถานศึกษา ทุกระดับ ของรัฐต่อ เอกชน ⁽¹¹⁾	สป.	๗๔ : ๒๖	๗๓ : ๒๗	๗๒ : ๒๘	๗๑ : ๒๙	๗๐ : ๓๐

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน เจ้าภาพ	ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด				
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
	๒.ร้อยละของ ผู้เรียน เยาวชนและ ประชาชนใน พื้นที่จังหวัด ชายแดน ภาคใต้ที่ได้ รับการพัฒนาศักยภาพ หรือทักษะ ด้านอาชีพ สามารถมี งานทำหรือนำไปประกอบ อาชีพใน ท้องถิ่นได้	สป.	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐
	๓.ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน วิชาหลัก ระดับการ ศึกษาขั้น พื้นฐานใน พื้นที่จังหวัด ชายแดน ภาคใต้จาก การทดสอบ ระดับชาติ เพิ่มขึ้น	สทศ.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ของปีที่ ผ่านมา	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ของปีที่ ผ่านมา	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ของปีที่ ผ่านมา	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ของปีที่ ผ่านมา	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ของปีที่ ผ่านมา
	๔.จำนวนภาคี เครือข่ายที่ เข้ามามี ส่วนร่วมใน การจัด/	กศน.	๓,๐๔๒ องค์กร/ หน่วยงาน	๓,๒๐๐ องค์กร/ หน่วยงาน	๓,๔๐๐ องค์กร/ หน่วยงาน	๓,๖๐๐ องค์กร/ หน่วยงาน	๓,๘๐๐ องค์กร/ หน่วยงาน

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน เจ้าภาพ	ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด				
			ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
	พัฒนาและส่งเสริมการศึกษา(12)						
	๕.ร้อยละของคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน	สป.	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (องค์กรหลัก และหน่วยงานในกำกับ ศธ.)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๒ (องค์กรหลัก และหน่วยงานในกำกับ ศธ.)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๔ (องค์กรหลัก และหน่วยงานในกำกับ ศธ.)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๖ (องค์กรหลัก และหน่วยงานในกำกับ ศธ.)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๘ (องค์กรหลัก และหน่วยงานในกำกับ ศธ.)
	๖.จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับการจัดการเพื่อเข้าสู่ระบบโรงเรียนเครือข่าย	สพฐ.	๔๒๑ โรงเรียน (โรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า ๒๐ คน)	๔๐๖ โรงเรียน (โรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า ๒๐ คน)	๔๑๙ โรงเรียน (โรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า ๔๐ คน)	๔๑๙ โรงเรียน (โรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า ๔๐ คน)	๔๑๙ โรงเรียน (โรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า ๔๐ คน)

หมายเหตุ : ๑. (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) หมายถึง ตัวชี้วัดที่ปรากฏทั้งในเป้าหมายหลักของแผนฯ และปรากฏในระดับยุทธศาสตร์

๒. ** หมายถึง ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ที่นำมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

จะเห็นได้ว่า เมื่อมีดำเนินการติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดในข้างต้น จะสามารถบ่งชี้ระดับการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้อย่างชัดเจน โดยเป็นการนำเอาข้อมูลและค่าทางสถิติต่างๆ มาวิเคราะห์เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จของระบบการจัดการศึกษาในภาพกระทรวง ที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับปัจจัยนำเข้า ระดับกระบวนการ ระดับผลผลิต และระดับผลลัพธ์ รวมทั้งยังครอบคลุมไปถึงระดับผลกระทบต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความเชื่อมโยงว่าผลผลิตจากแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ สามารถสร้างผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับทิศทางและความต้องการในการพัฒนาของประเทศตามที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้อย่างเป็นรูปธรรม

หลังจากที่เจ้าภาพผู้รับผิดชอบได้ข้อมูลสถิติที่สะท้อนผลการดำเนินงานจริงในแต่ละตัวชี้วัด และนำมาพิจารณาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ในแต่ละช่วงระยะเวลาแล้ว กระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการสร้างกลไกการรวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินฯ และข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารระดับสูง ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นระยะ เพื่อการพิจารณาทบทวน ปรับปรุงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์/แนวทางการ ดำเนินงานให้มี ความเหมาะสม ที่สำคัญคือผลการประเมินฯ ยังเป็นข้อมูลในการใช้วิเคราะห์ปรับปรุง แผนพัฒนาการศึกษาฯ ตามบริบทที่อาจจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เช่น การมีนโยบายของรัฐบาล ชุดใหม่ รวมทั้งการนำไปสู่การวิเคราะห์จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) ต่อไป

[illegible]